



Karsten Sig  
Nørrevej 10  
6990 Ulfborg

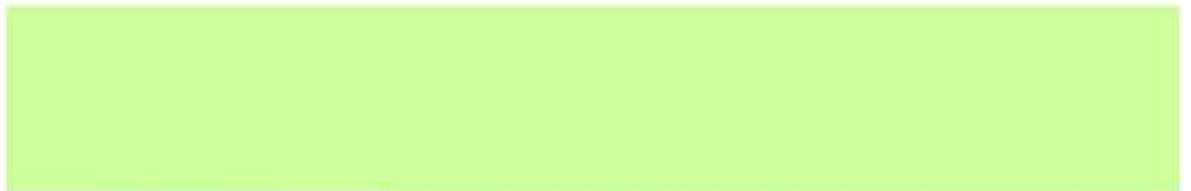
Dato: 12-06-2019  
Sagsnummer: 09.17.18-P19-7-18  
Henv. til: Kirsten Bruun Pedersen  
Direkte tlf.: 96117808  
Afdeling tlf.: 96117557

## § 16a MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget

### **St. Arbjerg**

Nørrevej 10, 6990 Ulfborg,  
beliggende på matr. nr. 67a Den største Del, Staby



MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD  
TIL LOV NR. 1020 AF 6. JULI 2018 OM  
HUSDYRBRUG OG ANVENDELSE AF GØD-  
NING M.V.

## Indholdsfortegnelse

<b>STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN</b> .....	<b>3</b>
<b>VÆR OPMÆRKSOM PÅ</b> .....	<b>4</b>
<b>SAGSRESUMÉ</b> .....	<b>5</b>
<b>IKKE-TEKNISK RESUMÉ</b> .....	<b>6</b>
<b>MEDDELELSE OM MILJØGODKENDELSE</b> .....	<b>7</b>
<b>MILJØGODKENDELSENS VILKÅR</b> .....	<b>8</b>
BASISOPLYSNINGER .....	8
INDRETNING OG DRIFT .....	8
ANLÆG OG BYGNINGER .....	9
BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE HENSYN .....	9
LUGT .....	9
ØVRIGE GENER .....	10
MILJØ- OG RESSOURCESTYRING .....	11
<b>BEGRUNDELSE FOR DE FASTSATTE VILKÅR</b> .....	<b>12</b>
BASISOPLYSNINGER .....	12
INDRETNING OG DRIFT .....	12
ANLÆG OG BYGNINGER .....	12
BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE HENSYN .....	14
AMMONIAK .....	16
LUGT .....	19
ØVRIGE GENER .....	20
FØLGEVIRKNINGER .....	24
BAT .....	26
GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER .....	29
<b>OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD</b> .....	<b>30</b>
KLAGEVEJLEDNING .....	30
OFFENTLIGGØRELSE .....	30
<b>BILAG</b> .....	<b>32</b>
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED .....	32
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG AFLØBSPLAN .....	33
BILAG 3 – OMBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD .....	34
BILAG 4 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER .....	35
BILAG 5 – BEPLANTNING OMKRING HUSDYRBRUGET .....	36
BILAG 6 – NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET .....	37
BILAG 7 – TERRÆNFORHOLD OMKRING HUSDYRBRUGET .....	38
BILAG 8 – DRIFTSJOURNAL .....	39
BILAG 9 – PRODUKTIONSAREALER – SKITSE AF NY STALD (TILBYGNING) .....	40
BILAG 10 – BEMÆRKNINGER INDKOMMET I OFFENTLIGHEDSPERIODEN .....	41
BILAG 11 – MILJØKONSEKVENSRAPPORT .....	42
BASISOPLYSNINGER .....	43
EJENDOMMENS INDRETNING OG DRIFT .....	43
ANLÆG OG BYGNINGER .....	46
BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE HENSYN .....	47
AMMONIAK .....	50
LUGT .....	52
ØVRIGE GENER .....	52

STØV .....	53
STØJ .....	53
LYS .....	54
SKADEDYR .....	54
TRANSPORT .....	54
FØLGEVIRKNINGER .....	55
BRUGEN AF NATURRESSOURCER .....	55
SPILDEVAND OG RESTVAND .....	55
AFFALD .....	56
RISICI .....	57
EGENKONTROL .....	57
BEDST TILGÆNDELIGE TEKNIK (BAT) – MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION .....	58
FRAVALG AF BAT-VIRKEMIDLER .....	58
BAT-NITRAT .....	59
BAT-FOSFOR .....	59
BAT – FODRINGSSTRATEGI .....	59
BAT- MANAGEMENT .....	59
BAT - OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING .....	59
BAT – UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING .....	60

## Stamblad for virksomheden

Meddelelsesdato	12-06-2019
Husdyrbrugets adresse	Nørrevej 10, 6990 Ulfborg
Ejendomsnummer	661-00178929
Matrikel	67a Den største Del, Staby
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Karsten Sig
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	25048156 / 1007251781 / 57694
Husdyrbrugets ejer	Karsten Sig
Husdyrbrugets telefonnumre	25386364
Husdyrbrugets e-mail	isogkodk@gmail.com
Ansøgningens skemanummer i husdyrgodkendelse.dk	204507 / 206822 (nyeste værdier for ammoniak og BAT)
Husdyrbrugets konsulent	Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk, e-mail: rim@vestjysk.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk, tlf. 96117563.

Sagstype	§ 16a miljøgodkendelse
Lovhjemmel	Husdyrbruget får en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH <sub>3</sub> -N per år og er derfor omfattet af § 16a i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. <sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Lov nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

## Vær opmærksom på

Udnyttelse	Afgørelsen om miljøgodkendelse skal udnyttes inden for 6 år fra godkendelsesdato.
Kontinuitetsbrud	Husdyrbruget er omfattet af reglerne om kontinuitetsbrud.
Retsbeskyttelse	I 8 år efter offentliggørelse er afgørelsen om miljøgodkendelse omfattet af retsbeskyttelse.
Hvis godkendelsen ikke udnyttes	Hvis godkendelsen ikke udnyttes gælder produktionstilladelsen fastsat i afgørelse om Tillæg nr. 1 til § 12 miljøgodkendelse af 03-05-2017.
Samdrift	Husdyrbruget er et selvstændigt husdyrbrug uden forureningsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (samdrift).
Andre love og tilladelser	<p>Der skal indsendes en ansøgning om håndtering af tagvand fra den ansøgte staldbygning.</p> <p>Denne miljøgodkendelse omfatter ikke andre tilladelser. Idet dit projekt omfatter nyanlæg skal du søge om byggetilladelse igennem <a href="http://www.bygogmiljoe.dk">www.bygogmiljoe.dk</a>.</p> <p>Er dit byggeri ikke omfattet af krav om byggetilladelse, skal du stadig orientere kommunen om det ønskede byggeri. Det kan du gøre på <a href="http://www.holstebro.dk">www.holstebro.dk</a> under 'Landbrugets selvbetjening'. Det kan eksempelvis være ved opførelse af møddingsplads, vaskeplads, kornsiloer mv.</p> <p>Er du i tvivl om brandkrav i forbindelse med et byggeri, så ret henvendelse til kommunen, inden du bygger.</p>
Samtidighed i afgørelser	Der er ikke søgt om andre tilladelser eller godkendelser, afledt af miljøbeskyttelsesloven, i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse.

## Sagsresumé

### Hvad drejer sagen sig om

Ansøgningen omfatter etablering af kviestald på cirka 1.736 m<sup>2</sup>, som en forlængelse af eksisterende kvægstald samt etablering af en ensilageplansilo på 480 m<sup>2</sup>, på husdyrbruget på Nørrevej 10, 6990 Ulfborg. Holstebro Kommune har modtaget ansøgningen den 18-05-2018. Mens forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring, er der ændret i projektet. Holstebro Kommune har modtaget ændret ansøgning den 16-05-2019. Der er ændret på staldindretningen, idet der skal være plads til et velfærdsafsnit med dybstrøelse på 80 m<sup>2</sup>. Staldbygningen var tidligere angivet til 1.680 m<sup>2</sup>, den bliver nu 1.736 m<sup>2</sup>, heraf et produktionsareal på 1.465 m<sup>2</sup>.

### Læsevejledning

Miljøgodkendelsen indeholder en vurdering af miljøpåvirkningerne, relevante kortbilag og miljøkonsekvensrapporten. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omboende og miljøet i bred forstand, herunder blandt andet natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af ansøgers rådgiver, og fremgår af bilag 11. Ikke-teknisk resumé fra miljøkonsekvensrapporten er indsat herunder, således at læseren kan få et indblik i projektet og dets konsekvenser for omboende, forbigående, natur og miljø. En mere teknisk udførlig gennemgang af projektet fås ved at læse miljøkonsekvensrapporten og kommunens vurderinger, herunder de fastsatte vilkår.

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en miljøkonsekvensrapport, hvor ansøger har redegjort for miljøkonsekvenserne ved udvidelsen. Miljøkonsekvensrapporten danner sammen med oplysningerne i ansøgningen skemanr. 204507 og skemanr. 206822 (med nyeste værdier for ammoniakemission) baggrund for afgørelsen. I de tilfælde, hvor Holstebro Kommune har supplerende til miljøvurderingen, eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering vil dette fremgå af afsnittet 'Begrundelse for de fastsatte vilkår'.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Godkendelsen med tilhørende vilkår er givet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten, det digitale ansøgningsskema samt yderligere supplerende materiale.

### Offentliggørelse

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 21-11-2018 til den 05-12-2018. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 11-04-2019 til den 10-05-2019.

Et nyt og tilrettet forslag har været sendt i offentlig høring i perioden fra den 24-05-2019 til og med den 07-06-2019.

## Ikke-teknisk resumé

Der ansøges om at udvide eksisterende staldbygning med en kvie afdeling. Den nye kviestald opføres i forlængelse af eksisterende kostald i samme stil. Kviestalden vil blive ca. 62 m \* 28 m, ca. 1.736 m<sup>2</sup> total. I antal m<sup>2</sup> i ansøgningen er foderbord taget ud ellers er hele arealet regnet med. Der vil desuden blive bygget en køresilo til ensilage, ved siden af eksisterende køresilo, pladsen vil være ca. 12\*40 m<sup>2</sup>.

Ejendommen har i dag en miljøgodkendelse fra 2014 med tilladelse til et dyrehold bestående af 180 køer med opdræt samt 5 heste, i alt 297,5 DE. I 2017 blev der givet et tillæg, så det lovlige dyrehold blev udvidet til 220 køer med reduceret opdræt samt 2 heste, i alt ca. 350 DE. En del af bygningerne, der blev anvendt i 8 års driften, er nu nedrevet. Der er tale om ældre staldanlæg på ejendommen.

Udvidelsen med byggeri af den nye staldbygning samt ensilagepladsen vurderes ikke at påvirke det omkringliggende landskab. De nye bygninger vil blive etableret i forbindelse med de eksisterende bygninger og vil blive etableret i samme materialer og farver som det eksisterende byggeri og vil således fremstå som en samlet bygningsmasse.

BAT-kravet overholdes. For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 3.783,3 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er overholdt, da den nye staldbygning etableres med fast drænet gulv samt dybstrøelse.

Lugtkravene overholdes. Beregningerne viser, at der vil ske en forøgelse af lugten med 4.542 LE/s og 19.045 OU/s i forhold til nudriften. Kravene i lovgivningen om maximal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Der forventes ingen gener for omgivelserne fra transporter.

Der forventes ligeledes ingen gener fra støj, støv, fluer for naboerne. Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger 264 m fra den nye stald.

Den omkringliggende natur påvirkes ikke væsentligt, da kravene til kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt. Der er lavet ammoniakberegninger til de nærmeste områder inden for de 3 kategorier af naturområder.

Kategori 1 natur: Her er der lavet beregninger til de 3 nærmeste områder. En kransnålalgesø, der ligger ca. 1,7 km fra ejendommen samt en klithede og surt overdrev beliggende ca. 4,3 km fra ejendommen.

Kategori 2 natur: her er der lavet beregninger til de 2 nærmeste områder. Hede ca. 4,3 km fra ejendommen og et overdrev ca. 4,1 km fra ejendommen.

Kategori 3 natur. Her er der lavet beregninger til de 4 nærmeste områder. Mose ca. 172 m fra den nye stald, mosen er vurderet ikke at være ammoniakfølsom af kommunen i 2014 og 2017. Mose ca. 500 m fra ejendommen, eng ca. 600 m fra ejendommen og mose ca. 800 m fra ejendommen

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive forsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører helt vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort.

I forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen har alternativer været overvejet. Det ansøgte projekt er dog valgt, da det giver mest mening i forhold til den optimale løsning rent fysisk og økonomisk.

## Meddelelse om miljøgodkendelse

### Afgørelse

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, meddeler Holstebro Kommune hermed miljøgodkendelse til det ansøgte produktionsareal på i alt 3.353 m<sup>2</sup>, på husdyrbruget matr. nr. 67a Den største Del, Staby, beliggende Nørrevej 10, 6990 Ulfborg. Godkendelsen omfatter ligeledes etablering af en plansilo på 480 m<sup>2</sup>.

Holstebro Kommune har gennemgået ansøgningen og anser oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten for opfyldt, idet den indeholder en beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:

- 1)
  - a) Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) Det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - d) Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Holstebro Kommune vurderer, at:

Punkt 1a, 1b, 1c fremgår af husdyrgodkendelse.dk

Punkt 1d er beskrevet fyldestgørende

Punkt 2 er beskrevet fyldestgørende

Punkt 3 er beskrevet fyldestgørende.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, før ændringen er anmeldt eller godkendt af Holstebro Kommune.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

På Holstebro Kommunes vegne

Kirsten Bruun Pedersen  
Agronom



## Miljøgodkendelsens vilkår

### Basisoplysninger

#### Dokumentation, ansøger og ejerforhold

1. Ved udnyttelse af denne § 16a miljøgodkendelse ophæves miljøgodkendelsen af 01-09-2014 og tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 03-05-2017, meddelt i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.
2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i miljøgodkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne miljøgodkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne miljøgodkendelsens vilkår. Opgørelse af eksempelvis:
  - produktionsarealets størrelse
  - affaldsregistrering og -bortskaffelse
  - driftsjournaler (jf. bilag 8)skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation for de seneste 5 år.
4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter, at ændringen har fundet sted. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om vilkårene for den del af driften, som de arbejder med.

### Indretning og drift

#### Det ansøgte produktionsareal

5. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.
6. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning skal være i overensstemmelse med følgende skema 1:

Staldanlæg	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m <sup>2</sup> )
Kostald	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.485
	Flexgruppe: Alle kvæg	Dybstrøelse	215
Kalve/hestestald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	188
Ny stald	Flexgruppe: Alle kvæg	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	1.385
	Flexgruppe: Alle kvæg	Dybstrøelse	80
<b>I alt</b>			<b>3.353</b>

Dyreholdet skal efter type etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt (skema 1).

7. Der skal indsendes dokumentation for etablering af afløb i alle dybstrøelsesstalde/-afsnit inden stalden tages i brug.

---

## **Anlæg og bygninger**

---

### **Opbevaring af husdyrgødning**

---

8. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - eksempelvis i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder m.v. og vedligeholdes. Inspektion og eventuel vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 8.
9. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på lavbundsarealer.

### **Ensilageanlæg og opbevaring af ensilage i markstak**

---

10. Plansiloen skal etableres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblade.
11. Ensilage (ikke-saftgivende), der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skrånere mod vandløb og søer. Markstakke må ikke placeres på lavbundsarealer.
12. Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde et afstandskrav på 100 meter til nabobeboelse.
13. Ensilagemarkstakke må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 5 år. Der skal føres en journal over placeringen af stakkene på kort. Journalen skal opbevares i 5 år.
14. Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares som anden ensilage eller som husdyrgødning.
15. Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller -siloeer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

### **Driftsforstyrrelser eller uheld**

---

16. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og den skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret, og minimum én gang årligt.
17. Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.
18. Beredskabsplanen skal kunne udleveres til indsatsleder/miljømyndighed ved uheld, forurening, brand og lignende.

---

## **Beliggenhed og landskabelige hensyn**

---

19. Der skal fortsat og stedse vedligeholdes skærmende beplantning omkring husdyrbruget, jf. bilag 5. Beplantninger og beplantningsbælterne skal bestå af hjemmehørende, egnstypiske træer og buske.

---

## **Lugt**

---

### **Rengøring af staldanlæg**

---

20. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.
21. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

---

## Øvrige gener

---

### Transport

---

22. Transport til og fra husdyrbruget skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
23. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske uden om bymæssig bebyggelse. Hvor dette ikke er muligt, skal transporten foregå i lukket tankvogn eller gyllevogn med slangedrypstop og spildbakke, så vidt muligt på hverdage i tidsrummet 7-16.

### Støj

---

24. Støjbidraget fra staldene, sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter, målt udendørs, må ved nabobeboelse\* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

\*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivls spørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlings-tiden inden for den pågældende periode.

Såfremt der skulle opstå gener for omboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes, og om at driftstiden for de forskellige støjkluder kan reguleres. Jf. desuden vilkår om handleplaner.

### Restvand og spildevand

---

25. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

### Fluegener

---

26. Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr).
27. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

### Handleplaner ved uforudsete gener

---

28. Hvis Holstebro Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, flue-, støv-, og/eller lysgener er væsentlige og større, end der forventes i miljøvurderingen, skal husdyrbruget udarbejde en handleplan og efterviser at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune.

Er kravene ikke overholdt kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

---

## Miljø- og ressourcestyring

---

### Miljø- og ressourcestyring

---

29. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer, jf. bilag 8.
30. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
31. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
  - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
  - Affaldsreducerende tiltag.
32. Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier indføres på husdyrbruget.
33. Senest 5 år efter den seneste energigennemgang af ejendommen, skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedrørende belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lignende samt de heraf afledte forhold, såsom eksempelvis varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontrolrapport skal fremsendes til Holstebro Kommune.

## Begrundelse for de fastsatte vilkår

Nedenfor har Holstebro Kommune i nogle tilfælde suppleret enkelte afsnit med yderligere vurderinger blandt andet i forbindelse med fastsættelse af vilkår. Begrundelser for vilkår vil også fremgå af nedenstående. Hvor vilkårene er stillet som fastholdelsesvilkår, eller hvor vilkårene er selvforklarende, vil vilkårene ikke være yderligere begrundede.

---

## Basisoplysninger

---

### *Dokumentation, ansøger og ejerforhold*

Der er stillet vilkår om, at eksisterende produktionstilladelse bortfalder, når denne miljøgodkendelse tages i brug. Såfremt denne miljøgodkendelse ikke er taget i brug inden for udnyttelsesfristen på 6 år, vil den eksisterende produktionstilladelse i tillæg nr. 1 til § 12 miljøgodkendelse af 03-05-2017 fortsat være gældende.

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget bliver etableret og drevet, som det er beskrevet i ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten samt at husdyrbruget skal kunne dokumentere, at vilkårene i denne godkendelse er overholdt.

For at Holstebro Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage. For at sikre, at vilkårene i denne godkendelse overholdes, har den drifts- og miljøansvarlige pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om vilkårene for den del af driften, som de arbejder med.

---

## Indretning og drift

---

### *Det ansøgte produktionsareal*

Godkendelsen er meddelt på baggrund af en række beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk samt på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne foretaget i miljøkonsekvensrapporten. For at sikre, at husdyrbruget ikke har en væsentlig miljømæssig effekt på omgivelserne, er der fastsat vilkår om, at husdyrbruget drives som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, og at dyreholdet etableres i de staldanlæg og med de staldsystemer, der er angivet i ansøgningen.

Holstebro Kommune har ikke taget stilling til, om der kan ske en delvis udnyttelse af projektet. Derfor er denne miljøgodkendelse en samlet godkendelse, hvor ny stald skal etableres og miljøteknologi skal implementeres for at sikre overholdelse af beskyttelsesniveauerne. Dette er sikret ved vilkår.

Vilkår 6 skal sikre, at dyreholdet etableres i de staldanlæg og med de staldsystemer, dyretyper og teknologier, der er angivet som ansøgt, og som beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er foretaget på baggrund af. En skitse af ny stald ses i bilag 9.

---

## Anlæg og bygninger

---

### *Husdyrbrugets anlæg og bygninger*

I forbindelse med miljøgodkendelsen etableres en ny kviestald i forlængelse af den eksisterende kostald. Desuden etableres en plansilo til oplag af ensilage, ved siden af den eksisterende plansilo.

---

### *Opbevaring af husdyrgødning*

I miljøkonsekvensrapporten er opbevaringskapaciteten beregnet ud fra den maksimale produktion af flydende husdyrgødning og den samlede kapacitet i gyllebeholderne. Der er en opbevaringskapacitet på over 11 måneder, hvilket er mere end tilstrækkeligt, og der stilles derfor ikke vilkår til opbevaringskapaciteten.

### **Flydende husdyrgødning**

Der er stillet vilkår om en årlig inspektion af gyllebeholdere, for at forebygge risiko for forurening og for at sikre, at eventuelle skader på gyllebeholdere opdages og repareres hurtigst muligt. Inspektionen og eventuel vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal jf. bilag 8.

### **Fast husdyrgødning**

For at sikre at kompostmarkstakke ikke oplægges på arealer med høj grundvandsstand, der kan medføre udvaskning af næringsstoffer til det omgivende miljø, er der fastsat vilkår om, at kompostmarkstakke ikke må placeres på lavbundsarealer.

### ***Ensilageanlæg og opbevaring af ensilage i markstak***

---

I miljøkonsekvensrapporten, under BAT for fodringsstrategi, er det beskrevet, at ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af overfladevand.

Erfaringsmæssigt kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak.

Oplag af ensilage i markstak kan medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jf. BREF-dokumentet er det BAT at placere eksempelvis kompostmarkstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til natur og vandmiljø reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne sammenhæng er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. Der stilles derfor vilkår om, at ensilage oplagt i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme sted indenfor 5 år. Herudover stilles vilkår om, at der skal føres en journal over placering af ensilagestakkene på kort. Kortet skal opbevares i 5 år.

For at sikre vandmiljø mod forureningsrisiko ved håndtering og opbevaring af ensilage, er der stillet vilkår om, at ensilage ikke må placeres på arealer, der skrånede mod vandløb og søer. Ligeledes må ensilage ikke placeres på lavbundsarealer. Desuden stilles vilkår om, at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og opbevares som fast husdyrgødning. Endvidere stilles vilkår om, at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken.

I forbindelse med ensilering, etablering af ensilagemarkstakke og efterfølgende foderafhentning og eventuel foderblanding, kan der desuden forekomme lugt- og støjgener, hvilket kan være til gene for omboende. For at sikre omboende mod støj- og lugtgener fra ensilagemarkstakke og håndtering af ensilage, er der stillet vilkår om, at ensilagestakke skal overholde en afstand på 100 meter til nabobeboelse.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 16a i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst mulig udstrækning placeres tæt på udfodringssted, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget, med de fastsatte vilkår, lever op til BAT for placering af disse.

### ***Driftsforstyrrelser eller uheld***

---

Der er i miljøkonsekvensrapporten gjort rede for håndtering af mulige uheld på husdyrbruget. Der er i forbindelse med ansøgningen fremsendt beredskabsplan med beskrivelse af håndtering af brand, gylleuheld og kemikalie- og oliespild.

Det er oplyst i miljøkonsekvensrapporten at der, i tilfælde af et gylleudslip, laves opdæmning med halmballer for at hindre, at gyllen løber til sårbare vandområder. I en afstand af cirka 100 meter nordvest for den store gyllebeholder (2.500 m<sup>3</sup>) findes grøfter, der afvander via vandløb til Felsted Kog i Nissum Fjord. Det er vurderet, at gyllen vil ansamles omkring husdyrbruget, da terrænet overvejende er fladt. Terrænforholdene omkring husdyrbruget fremgår af bilag 7. Gyllebeholderen (2.500 m<sup>3</sup>) er etableret med et alarmsystem. Det vurderes således, at der ikke er væsentlig risiko for at gylle når til vandområderne, såfremt et gylleuheld skulle indtræffe.

I en afstand af 85 meter syd for nærmeste gyllebeholder ligger en grøft. På grund af terrænets fald kan gyllen strømme mod syd i retning af husdyrbrugets bygninger og videre mod Nørrevej og grøften. Nærmeste grøfter og tilløb til vandløb ligger henholdsvis cirka 250 meter sydvest for husdyrbruget og cirka 150 meter sydvest for husdyrbruget. Området er overvejende fladt i retning hertil. Et gylleuheld eller håndteringsuheld vil derfor ikke umiddelbart forårsage stor forurening på de omliggende naturarealer.

Ansøger vurderer i beredskabsplanen, at gylle, i tilfælde af overløb, vil blive omkring husdyrbruget på grund af det flade terræn, og eventuelt løbe lidt mod syd i retning mod møddingspladsen. Gyllen vil her kunne opdæmnes med halmballer, som forefindes på husdyrbruget.

Holstebro Kommune vurderer, at der på husdyrbruget er taget de fornødne forholdsregler og gjort overvejelser i forhold til at hindre, at et eventuelt gylleudslip forårsager forurening af vandmiljøet.

Gyllebeholder (2.500 m<sup>3</sup>) er omfattet af 5-års beholderkontrol og krav om alarmsystem. Gyllebeholder (750 m<sup>3</sup>) er omfattet af 10-års beholderkontrol.

#### Beredskabsplan

På baggrund af risikovurderingen i miljøkonsekvensrapporten og ovenstående risikovurdering stilles der vilkår om, at husdyrbruget skal have udarbejdet en beredskabsplan, og at denne skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. Der er i forbindelse med ansøgningen indsendt beredskabsplan for husdyrbruget.

For at sikre, at husdyrbrugets beredskabsplan er kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget, stilles der vilkår om, at planen ophænges hvor den er synlig og tilgængelig. Herudover stilles vilkår om, at beredskabsplanen løbende holdes opdateret, og minimum én gang årligt.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til mindre hændelser som eksempelvis oliespild og store såsom eksempelvis gylleudslip og brand.

---

## **Beliggenhed og landskabelige hensyn**

---

### ***Lokalisering og planmæssige forhold***

---

Husdyrbruget ligger cirka 1,9 kilometer nordvest for Ulfborg byzone. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget ligger i landzone.  
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet  
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende inden for 'skovrejsningsområde – uønsket' jf. Kommuneplan 2017.

### **Skema 2. Lokalisering og planmæssige forhold.**

<b>Afstand fra staldanlæg og lignende til nærmeste nabo, byzone m.v.:</b>	<b>Afstand</b>
Nærmeste nabobeboelse (Fjordvej 1, 6990 Ulfborg) [krav 50 meter]	230 m

<b>Afstand fra staldanlæg og lignende til nærmeste nabo, byzone m.v.:</b>	<b>Afstand</b>
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Ulfborg byzone) [krav 50 m]	1,9 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Staby Efterskole) [krav 50 m]	1,4 km

<b>Afstand fra hele husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg til naturområder:</b>	<b>Afstand</b>
Kategori 1-natur [krav 10 m] Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende <u>inden for</u> internationale naturbeskyttelsesområder	1.570 m
Kategori 2-natur [krav 10 m] Ammoniakfølsomme naturtyper, beliggende <u>uden for</u> internationale naturbeskyttelsesområder	4.100 m

<b>Afstand fra alle nye anlæg til:</b>	<b>Afstand</b>
Ikke almene vandforsyningsanlæg [krav 25 m] - ny kostald - ensilagesilo	115 m 70 m
Almene vandforsyningsanlæg [krav 50 m] - ny kostald - ensilagesilo	3 km 3 km
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m <sup>2</sup> [krav 15 m] - ny kostald - ensilagesilo	86 m 108 m
Offentlig vej og privat fællesvej [krav 15 m] - ny kostald - ensilagesilo	110 m 95 m
Levnedsmiddelvirksomhed [krav 25 m] - ny kostald - ensilagesilo	18 km 18 km
Beboelse på samme ejendom [krav 15 m] - ny kostald - ensilagesilo	115 m 60 m
Naboskel [krav 30 m] - ny kostald - ensilagesilo	125 m 88 m

### Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder afstandskravene jf. Husdyrbrugloven §§ 6-8.

### Landskabelige og kulturhistoriske områder

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med beskrivelse og vurdering i forhold til landskabelige forhold og kulturhistoriske områder.

Husdyrbruget ligger i landskabskarakterområdet "Kystflade Nissum Fjord – Husby Sø". Området er beskrevet i Holstebro Kommunes landskabskarakteranalyse som følger:

"Landskabets karakter knytter sig i høj grad til afvanding og opdyrkning af de store lavbundsflader, der omgiver svagt markerede bakkeøer med små landsbyer og spredt beliggende gårde. Området ved Felsted Kog er præget af et netværk af afvandingsgrøfter og spredtliggende pumpehuse, som vidner om en fortsat afvanding af lavbundsarealerne. På de store lavbundsflader står spredt bevoksning langs afvandingsgrøfter og optræder med en hegns-lignende, men meget fragmenteret karakter. Hertil kommer små bevoksede moser, der forekommer spredt på fladerne. Ejendommene, i det flade terræn, ligger relativt åbne i landskabet, med kun lidt lægvingende bevoksning. Den sparsomme bevoksning giver landskabet en meget åben og ensartet karakter. Flere steder er der vidtrækkende udsigter på tværs af landskabet, mens udsigterne andre steder er delvist begrænset



af bevoksning. Landskabet er generelt præget af vindmøller, særligt de mange vindmøllegrupper, der står øst for Nissum Fjord, har stor visuel betydning for landskabsoplevelsen.”

I landskabskarakteranalysen er følgende vurdering om indpasning af landbrugsbyggeri: ”Landskabets flade terræn, åbne og enkle karakter samt generel middel skala betyder, at det vurderes muligt at indpasse nyt landbrugsbyggeri i middel til stor skala, særligt når det holdes i en relativ lav karakter. Men disse karaktertræk betyder også, at byggeriet generelt må forventes at blive synligt over meget store afstande. Vurderingen af landskabets kapacitet er derfor betinget af, at der arbejdes med at sikre byggeriet et harmonisk og nedtonet udtryk i landskabet. Nyt byggeri bør opføres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger, og der bør lægges vægt på, at den samlede bygningsmasse fremstår harmonisk i landskabsbilledet. Lyse bygningsflader bør undgås, da de vil fremhæve byggeriet over store afstande. En betydelig afskærmende effekt kan opnås ved selv mindre beplantninger.”

Der er søgt om en tilbygning til den eksisterende kostald og om en ny plansilo. Tilbygningen etableres mod nord, og opføres i samme materialer og farver som den eksisterende stald; røde mursten, mørke plader i gavlene og gardiner i siderne. Taget består af gråt eternittag. Staldens højde er 9,8 meter, mens øvrige ældre stalde har en bygningshøjde på 5-6 meter. Plansiloen etableres mellem de eksisterende plansiloer og maskinhuset, den opføres i gråt beton som de eksisterende plansiloer.

Vest for husdyrbruget er der en nord-sydgående læbeplantning, og syd for området, hvor plansilo etableres, er der et beplantet område. Syd for den eksisterende stald er der et beplantningsbælte ud mod Nørrevej. Øst for eksisterende stald, i en afstand af cirka 130 meter, er der et fredet område, der er beplantet. Nord for det fredede område, er der en nord-sydgående træbeplantning. Både plansilo og ny staldbygning opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg på husdyrbruget og i materialer og farver, som det bestående.

Husdyrbruget ligger cirka 900 meter fra Felsted Kog, og husdyrbrugets anlæg ligger inden for kystnærhedszonen. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil få betydning for de planlægningshensyn, der varetages af kystnærhedszonen, idet der er tale om en udvidelse af et eksisterende husdyrbrug, hvor nyanlæg opføres i tilknytning til det bestående anlæg. Husdyrbrugets anlæg ligger i øvrigt uden for bygge- og beskyttelseslinjer, bevaringsværdigt landskab samt værdifulde kulturmiljøer. Husdyrbruget ligger i et område med flere landbrug og mindre ejendomme, i et fladt, åbent terræn, med kun få læggivende bevoksninger.

Bygningsmassen øges på husdyrbruget, men udvidelserne sker i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og holdes i samme stil som de bestående anlæg. Det ansøgte byggeri vurderes dermed ikke at indvirke væsentligt negativt på landskabet. Staldafsnittet vil blive synligt i det flade landskab, men det vurderes, at de mindre beplantninger og nord-sydgående læbeplantninger, tæt på husdyrbruget, vil medvirke til visuelt at sløre indkig fra omboende. Den ansøgte stald vil dermed syne mindre markant i forhold til omboende, og i forhold til oplevelsen i landskabet. Det vurderes, at de beplantninger, der er etableret omkring husdyrbruget fortsat skal bibeholdes for at sløre staldbygningen i det flade og åbne landskab. Der stilles vilkår herom. Beplantninger omkring husdyrbruget fremgår af bilag 5. Holstebro Kommune vurderer, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de landskabelige værdier.

### **Samlet vurdering**

På baggrund af den landskabelige vurdering fastsættes vilkår om, at beplantninger, der er etableret omkring husdyrbruget, fortsat skal bibeholdes for at sikre sløring af staldbygningen i det flade og åbne landskab.

---

## **Ammoniak**

---

### **Ammoniak**

Den samlede ammoniakfordampning (emission) fra husdyrbruget (stalde og lagre) forventes at blive på 3.783 kg NH<sub>3</sub>-N/år, hvilket er en meremission på 1.300 kg NH<sub>3</sub>-N/år i forhold til nudriften og 856 kg NH<sub>3</sub>-N/år i forhold til 8-års drift.

Den samlede ammoniakfordampning fra gødningsanlæg og lagre er beregnet til 422 kg NH<sub>3</sub>-N/år, hvilket er en meremission på 0 kg NH<sub>3</sub>-N/år i forhold til nudrift og 8-års drift.

Jf. ansøgningsskema 206822 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak overholdt.

### **Samlet ammoniakdeposition siden 2010**

For at vurdere om den samlede merdeposition (kvælstofnedfald), fra nudriften i 2010 (8 år siden) til og med den ansøgte udvidelse, har en negativ virkning på omliggende naturområder, er der lavet beregninger i forhold til 9 naturområder. Beregningerne tager udgangspunkt i det faktisk udnyttede produktionsareal, som var aktuel på husdyrbruget for 8 år siden.

### **Kumulation**

Totaldepositionen fra det ansøgte husdyrbrug i nærmeste kategori 1-natur er beregnet til 0,1 kg N/ha/år og til 0,0 kg N/ha/år i to øvrige kategori 1-naturområder, der ligger længere væk for husdyrbruget. Kravene om en totaldeposition på maksimalt 0,2 kg N/ha/år er derfor overholdt uanset kumulation.

### **Ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000 (kategori 1 natur)**

Husdyrbruget ligger netop inden for grænserne af EF-habitatområde nr. 58 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38, Nissum Fjord.

De nærmest liggende dele af habitatområdet (Felsted Kog) er dog domineret af marker samt af rørskove, som ikke er en habitatnaturtype og som ikke er særligt kvælstoffølsomme. Nogle områder med registreret eng og mose cirka 600-900 meter nord for husdyrbruget er ikke kategori 1 natur.

Det nærmest liggende naturområde, der er kortlagt indenfor habitatområdet med en kvælstoffølsom naturtype, er en 700 m<sup>2</sup> stor sø beliggende cirka 1,6 kilometer vest for husdyrbruget. Søen er kortlagt som naturtype 3140 kransnålalgesø i moderat naturtilstand.

Tålegrænsen for kransnålalgesøer er lav, 5-10 kg N/ha/år, men i det aktuelle tilfælde, hvor søen er omkranset af mark til tre sider, vurderes den atmosfæriske kvælstofdeposition at være af ringe betydning. Der er dog foretaget beregninger af kvælstofdepositionen i søen, og beregningen viser en samlet deposition på 0,1 kg N/ha/år.

Lidt over 4 kilometer nordøst for husdyrbruget er der kortlagt et surt overdrevsareal (naturtype 6230) på indlandsklitter ved Nørre Vosborg. Tålegrænsen er her 10-15 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 12 kg N/ha/år kan den være overskredet. Beregninger viser her en samlet kvælstofdeposition på 0,0 kg N/ha/år.

Kravene til kategori 1 natur er således overholdt, og Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af husdyrbrugets drift på Natura 2000-områdets kvælstoffølsomme naturtyper.

### **Større ammoniakfølsomme naturområder uden for Natura 2000 (kategori 2 natur)**

Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmose eller større heder/overdrev uden for Natura 2000-områder er stor, det vil sige lidt over 4 kilometer. Der er tale om nogle større hedeområder øst og sydvest for Ulfborg samt et overdrevsområde mod nordøst.

Beregninger viser i begge tilfælde en samlet kvælstofdeposition fra husdyrbruget på 0,0 kg N/ha/år.

Reglerne for kategori 2 natur er overholdt, og Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af husdyrbruget på områderne.

### **Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)**

Det nærmeste naturområde i forhold til husdyrbruget, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et 1,3 ha stort registreret moseområde cirka 130 meter øst for de eksisterende staldbygninger. De nærmeste naturområder omkring husdyrbruget fremgår af bilag 6.

Holstebro Kommune har gennemgået mosen i forbindelse med en ansøgning fra 2013. Hovedparten af mosen består af pilekrat med indslag af hylde, poppel, tagrør m.v. I den østlige del af mosen ligger en kunstigt gravet sø med lyse-siv på brinkerne.

Beregninger for mosen viser en kvælstofdeposition på 1,8 kg N/ha/år fra udvidelsen og 6,6 kg N/ha/år fra det samlede husdyrbrug efter udvidelsen. Ud fra ovenstående vurderes mosen dog ikke at være særligt kvælstoffølsom, og den øgede kvælstofdeposition kan accepteres.

Herudover er det nærmeste område med potentiel kategori 3 natur et moseareal cirka 600 meter mod nordvest. Beregninger viser her en kvælstofdeposition på 0,2 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,8 kg N/ha/år fra det samlede husdyrbrug efter udvidelsen.

For øvrige omliggende kategori 3 natur er der i løbet af de seneste 8 år ikke sket en merbelastning, som overskrider 1,0 kg N/ha/år. Det ansøgte overholder lovens krav om maksimal deposition af ammoniak i kategori 3 natur.

Der er ikke registreret potentielt ammoniakfølsomme skove nær husdyrbruget, og reglerne for kategori 3 natur er dermed overholdt.

### **Samlet vurdering**

Holstebro Kommune vurderer, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation er korrekte.

Holstebro Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1 og kategori 2 natur er overholdt.

Holstebro Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniakmer-emissionen under hensyn til andre omliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3 natur og § 3-natur.

### **Bilag IV-arter**

---

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

- Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær husdyrbruget.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær husdyrbruget.
- Grøn kølleguldsmed: Lever ikke i området.
- Vandranke: Har en temmelig stor bestand i afvandingskanalen umiddelbart op til diget ud mod Felsted Kog ikke langt fra husdyrbruget. Bestanden forventes ikke at blive negativt påvirket af atmosfærisk kvælstof fra husdyrbruget. Prognosen er i øvrigt gunstig eller vurderet gunstig for arten i området.

- Gul stenbræk: Der kendes ingen aktuelle forekomster i kommunen, selvom der findes egnede levesteder.

Det vurderes, at projektet kun vil kunne påvirke bilag IV-arterne ved alvorlige uheld i forbindelse med eksempelvis håndtering af husdyrgødningen. Der er i den forbindelse fastsat vilkår, således at risici for uheld er minimeret.

---

## Lugt

---

Lugt fra stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved lovens minimumskrav til afstande mellem stald og nabobeboelser.

Lugtemission beregnes og beskrives i lugtenheder, der kaldes odour units (OU<sub>E</sub>). Der er en sammenhæng mellem antallet af lugtenheder, og den måde lugt opfattes. Opfattelsen af lugt kan variere fra menneske til menneske, men helt overordnet, så svarer 1 lugtenhed (OU<sub>E</sub>) til grænsen for, hvornår lugten kan erkendes i et laboratorium. Ved 3 lugtenheder er det muligt, at genkende lugttypen som eksempelvis svinelugt. Ved 5 lugtenheder kan lugten med sikkerhed bestemmes, mens lugten ved 10 lugtenheder er en tydelig lugt, der i tilfælde af eksempelvis svinelugt kan opfattes som ubehagelig.

Der er 3 forskellige genegrænser for lugt, som skal overholdes, før der kan meddeles miljøgodkendelse. I byzone er grænsen sat til 5 odour units (OU<sub>E</sub>), for samlet bebyggelse er grænsen 7 OU<sub>E</sub>, mens den for enkeltboliger uden landbrugspligt er på 15 OU<sub>E</sub>.

### Kumulation af lugt

Der er ikke andre husdyrbrug i nærheden af det ansøgte husdyrbrug, der kan bidrage til de samlede lugtgener for omboende (kumulation). Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

### Lugtberegning

I husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en beregning (skemanummer 204507) af geneafstandene til både enkeltbolig, samlet bebyggelse, lokalplanlagt område til offentlige formål og til byzone. Kravene til lugtpåvirkning jf. lugtberegningen er overholdt.

### Lugt fra gyllebeholdere og møddingsplads samt håndtering af gødning

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da opbevaringslagre er omfattet af de generelle afstandsregler.

Gylle ledes fra stalde via lukkede rør til gyllebeholdere. Gyllebeholderne drives med naturligt flydelag. Gyllebeholderne tømmes ved hjælp af sugekran på gyllevogn. Omrøring af gyllebeholdere sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret, men også i løbet af vækstsæsonen. Omrøring og håndtering af gylle kan give anledning til kortvarige lugtgener.

Dybstrøelsen opbevares hovedsageligt på møddingsplads, med tætsluttende presenning. Sjældne gange oplagres komposteret dybstrøelse i markstak. Markstakke med komposteret dybstrøelse overdækkes med tætsluttende presenning. Udmugning fra stald og udkørsel af dybstrøelse på mark kan ligeledes give anledning til kortvarige lugtgener.

Fra husdyrbrugets lugtcentrum er der cirka 320 meter til nærmeste nabo (Fjordvej 1). Herudover er det oplyst, at markstakke placeres minimum 300 meter fra nabobeboelser, og så de ikke er synlige fra nabobeboelser. Der stilles ikke skærpede vilkår til gødningslagre, håndtering og udbringning af husdyrgødning, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omboende.

### Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Erfaring viser, at en god staldhygiejne, i form af rene og tørre stalde, ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen. Der stilles vilkår om en god staldhygiejne, da dette bidrager til en lavere lugtemission fra stalde.

Der er desuden stillet vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentlig større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan. Herved skal husdyrbruget eftervise, at de stilledes vilkår er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune.

### **Samlet vurdering**

På baggrund af ovenstående og de fastsatte vilkår, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener hos omboende.

---

## **Øvrige gener**

---

### **Transport**

---

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige gener i forbindelse med husdyrbrugets transporter.

I miljøkonsekvensrapporten er der gjort rede for antal og typer af transporter samt tidsrum for transporter til og fra husdyrbruget. Det samlede antal transporter reduceres med 220 transporter sammenlignet med den nuværende drift på husdyrbruget. Dette skyldes hjemtagning af kvierne fra anden ejendom, som betyder, at der ikke skal fragtes ungdyr og foder mellem de to ejendomme, samt at den daglige afhentning af mælk til mejeriet ændres til hver anden dag.

Husdyrbruget ligger op ad offentlig vej, og der er der ikke nabobeboelser tæt på husdyrbrugets indkørsel. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1. Nogle transporter fra husdyrbruget forventes at benytte Fjordvej, der grænser op til husdyrbrugets dyrkede arealer.

Omkring forårs- og høstarbejde vil der på et typisk husdyrbrug være intensiveret trafik på og omkring anlægget. De sæsonbetonede transporter kan foregå hele døgnet. De daglige transporter vil sædvanligvis primært foregå indenfor normal arbejdstid.

Der er fastsat vilkår om, at transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel. Vilkåret er stillet for at minimere mulige støj- og støvgener hos de nærmeste omboende. Sæsonbetonet arbejde kan dog foregå uden for normal arbejdstid, men skal søges begrænset.

Ved regulering af husdyrbrug er det praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter. Idet der transporteres gylle til udbringningsarealer øst for Ulfborg, syd for Staby og vest for Husby stilles vilkår om, at transport af husdyrgødning så vidt muligt skal foregå uden om byzone eller samlet bebyggelse, og, hvor dette ikke er muligt, skal transporten foregå i lukket tankvogn eller gyllevogn med slangedrypstop og spildbakke, så vidt muligt på hverdage i tidsrummet 8-16.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og hører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet.

### **Rengøring af offentlig vej**

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

### **Samlet vurdering**

På baggrund af vurderingen af omfanget af transporter, og mulige genepåvirkninger heraf i nærområdet, er der fastsat vilkår om, at transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel. Endvidere at transport så vidt muligt skal foregå uden om byzone, eller at der tages forhåndsregler, så kørslen foregår uden gener. Kommunen vurderer, at transporter til og fra husdyrbruget kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for omboende.

## Støj

---

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige støjgener ved husdyrbrugets drift, og deraf følgende genepåvirkninger på omgivelserne.

I miljøkonsekvensrapporten er der gjort rede for støjkilder på husdyrbruget; malkning, indblæsning af foder, foderblanding, ensilering og kørsler, samt angivelse af tidsrum og støjkilders placering. Holstebro Kommune vurderer, at der herforuden vil være støj fra kreaturerne i de åbne stalde.

Der er naturlig ventilation på husdyrbruget. Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen i disse staldanlæg, skal dette forinden vurderes i forhold til støj.

Der foreligger anbefalede mindstestafstande mellem husdyrbrug og nærmeste beboelse, baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold. Klassifikationen angiver, hvilken afstand, der skønnes at være nødvendig mellem den pågældende virksomhed og boliger i et område for åben og lav boligbebyggelse. Udgangspunktet er, at afstanden skal give en rimelig sikkerhed for, at boligerne ikke udsættes for miljøgener, og at virksomheden ikke efterfølgende mødes med skærpede miljøkrav. Jf. virksomhedsbeskrivelsen fra håndbog om Miljø og Planlægning, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdelingen, 2004, anvendes en mindstestafstand på 300 meter til nabobeboelse i forhold til et husdyrbrug med erhvervs-mæssigt dyrehold (kvægbrug).

Afstanden fra det nye staldafsnit til nærmeste nabobeboelse er cirka 240 meter. Afstanden fra de angivne stationære støjkilder på husdyrbruget er minimum 300 meter, hvorfor det overordnet set vurderes, at den anbefalede mindstestafstand til nabobeboelse er overholdt.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

For at imødekomme eventuelle støjgener for omboende fastsættes der vilkår om, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne ikke må overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden<sup>2</sup> inden for den pågældende periode:

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer).

Såfremt der skulle opstå gener for omboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes og om, at driftstiden for de forskellige støjkilder kan reguleres.

Der er desuden fastsat vilkår om, at såfremt kommunen vurderer, at der forekommer støjgener, der er væsentligt større, end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan. Husdyrbruget skal derpå eftervisse, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune.

---

<sup>2</sup> Midlingstiden er en gennemsnitlig måling over tid kombineret med middelværdien over tid.

### **Samlet vurdering**

På baggrund af vurderingen af støjkilder, og mulige påvirkninger herfra i nærområdet, fastsættes vilkår om, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne ikke må overstige Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser, og at husdyrbruget skal udarbejde en handleplan, såfremt der opleves væsentlige støjgener fra husdyrbruget. Kommunen vurderer således, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende.

### **Støv**

---

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige støvgener ved husdyrbrugets drift, og deraf følgende genepåvirkninger på omgivelserne.

I miljøkonsekvensrapporten er der gjort rede for støvkilder på husdyrbruget; levering af foder, indblæsning af foder i silo, høstarbejde og kørsel på grusveje. Udvidelsen medfører at foderforbruget stiger, og dermed forventes øgede støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer. Idet der er minimum 300 meter fra husdyrbrugets fodersiloer til nærmeste nabobeboelse, vurderes støvgenerne primært at forekomme lokalt på husdyrbruget, og dermed ikke udgøre en væsentlig gene for omboende eller forbipasserende.

Under høstarbejdet må omboende forvente støvgener. Ligeledes kan der generelt i tørre perioder opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omboende eller forbipasserende. Der henvises til god landmandspraksis, det vil sige at al transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er fastsat vilkår om, at transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel. Vilkåret er stillet for at minimere mulige støj- og støvgener hos de nærmeste omboende. Herudover fastsættes vilkår om, at såfremt kommunen vurderer, at der forekommer støvgener, der er væsentligt større, end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan. Husdyrbruget skal derpå eftergive, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af kommunen.

### **Samlet vurdering**

På baggrund af vurderingen af støvkilder og mulige genepåvirkninger herfra i nærområdet, er der fastsat vilkår til transport og om udarbejdelse af en handleplan ved gener. Kommunen vurderer, at støv fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende. Det vurderes i øvrigt, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

### **Lys**

---

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige lysgener ved husdyrbrugets drift, og deraf følgende genepåvirkninger på omgivelserne.

I miljøkonsekvensrapporten er der gjort rede for, at lys i staldene højst er tændt 3-4 timer om dagen. Desuden er der nat-/vågebelysning i stalden, som styres via automatik. Der er få udendørs-lamper, som er tændt i meget begrænsede perioder. Lamperne er placeret centralt på husdyrbruget og forventes derfor ikke at medføre gener for omboende. Idet der er nat-/vågebelysning i staldene om aftenen/natten, og udendørs belysning er begrænset, vurderer Holstebro Kommune, at lys i og uden for driftsanlæggene på husdyrbruget ikke vil udgøre en væsentlig gene for omboende eller for forbipasserende. Der fastsættes således ikke vilkår til begrænsning af lys på husdyrbruget.

Der fastsættes dog vilkår om, at såfremt der skulle opstå væsentlige gener for omboende eller for forbipasserende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal husdyrbruget foretage en undersøgelse af forskellige lyskilder, og via handleplan sikre, at lys ikke er til væsentlig gene for omboende og forbipasserende.

### Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående og det fastsatte vilkår, vurderer kommunen, at lys fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende.

### Restvand og spildevand

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med oversigt over håndtering af tagvand, overfladevand og restvand samt vurdering i forhold til håndtering af tagvand fra den nye staldbygning.

Restvand og spildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i skema 3. Husdyrbrugets indretning og afløbsplan fremgår af bilag 2.

#### Skema 3. Håndtering af tagvand, restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tagvand fra eksisterende kostald	Ledes via tagrender til samletank og videre til grøft.
Tagvand fra ny stald (forlængelse af kostald)	Hvis der etableres tagrender skal afledningen (eksempelvis nedsivning via faskine) godkendes af kommunen. Der skal indsendes ansøgning herom i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.
Tagvand fra maskinhus	Ledes til gyllebeholder via fortank ved møddingsplads.
Tagvand fra øvrige bygninger	Ledes til faskiner.
Restvand fra møddingsplads	Ledes til gyllebeholder via fortank ved møddingsplads.
Restvand fra ensilage-/vaskeplads	Ledes til gyllebeholder via fortank ved møddingsplads.
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gyllebeholder via gyllekanaler.
Restvand fra vask af mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllebeholder via gyllekanaler.
Mælke-/malkerumsrestvand	Ledes til gyllebeholder via gyllekanaler.

### Tagvand

Der etableres tagrender på den nye staldbygning. Idet der etableres tagrender på en ny bygning, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine eller anden godkendt løsning. Før etablering af faskiner eller lignende, skal der søges om tilladelse til etableringen. Hvis der ikke sættes tagrender på den nye bygning kan vandet nedsives på stedet. Ønskes der alternativ håndtering af tag- og overfladevand skal der også indsendes ansøgning til kommunen før etablering.

På baggrund af oplysninger om planlagt udledning af tagvand fra ny staldbygning, skal opmærksomheden henledes på, at bygherre, forud for etablering af tagrender på ny staldbygning, skal indsende ansøgning herom i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.

### Overfladevand i øvrigt

Ansøger har oplyst, at der ikke er øvrige riste til afledning af overfladevand, og på den baggrund vil der ikke blive stillet skærpede krav vedrørende disse.

Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning. Dette er sikret ved vilkår.



### **Samlet vurdering**

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke vil være væsentlig forureningsrisiko for miljøet i forbindelse med håndteringen af tagvand, overfladevand og restvand. Herunder er forudsat, at der forinden etablering af tagrender, søges herom i forbindelse med byggeansøgningen.

### **Skadedyr og fluegener**

---

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune fastsætter vilkår til fluebekæmpelsen på husdyrbruget.

I forbindelse med dyrehold kan der forekomme skadedyr. I miljøkonsekvensrapporten er det oplyst, at forebyggelse af tilstedeværelse af rotter forebygges ved orden og god hygiejne samt ved rettidig bekæmpelse, såfremt der konstateres rotter på husdyrbruget. Fluer forebygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af staldafsnittene og ved brug af fluesnore. Dybstrøelsen overdækkes straks efter udlægning på møddingspladsen.

Holstebro Kommune fastsætter vilkår om, at der på husdyrbruget skal foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med [retningslinjerne](#) fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omboende, er der fastsat et vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Herudover fastsættes vilkår om, at såfremt kommunen vurderer, at der forekommer fluegener, der er væsentligt større, end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan. Husdyrbruget skal derpå eftervise, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af kommunen.

### **Samlet vurdering**

På baggrund af ovenstående og de fastsatte vilkår, vurderer kommunen, at skadedyr og fluer på husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende.

---

## **Følgevirkninger**

---

### **Affald og reststoffer**

---

Ansøgers beskrivelse af håndtering af affald og reststoffer (kemikalier, rengørings-, behandlings-, og sprøjtemidler samt olie-, benzin- og medicinrester mv., som opbevares på anlægget og/eller anvendes i produktionen) og vurdering heraf fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer med beskrivelse af, hvorledes affald og reststoffer skal håndteres og bortskaffes i henhold til kommunens regulativ.

Alt affald skal bortskaffes i henhold til kommunens regulativ.

Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres i henhold til affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Energistyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som eksempelvis spildolie, oliefiltre, akkumulatorer, medicinrester m.v., kunne dokumenteres. Denne dokumentation skal fremvises ved tilsyn og kan eksempelvis bestå af fakturaer fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugspladsen eller lignende.

## **Samlet vurdering**

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten af affaldshåndteringen på husdyrbruget, vurderer kommunen, at affald og reststoffer ikke vil have væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet, såfremt Holstebro Kommunes affaldsregulativ følges.

## **Naturressourcer**

---

Ansøgers beskrivelse af husdyrbrugets forbrug af vand og energi, herunder tiltag for at minimere forbruget af ressourcer, og vurdering heraf, fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune fastsætter vilkår for at sikre fortsat fokus på ressourcebesparelser og bevidsthed herom.

Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og diesel, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. I miljøkonsekvensrapporten er desuden oplyst, hvilke tiltag husdyrbruget har iværksat for at opnå renere teknologi, herunder besparelser på vand og el.

Ud fra energiguident er energiforbruget per årsko 686 kWh. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets sammensætning modsvarer et standard husdyrbrug på cirka 220 årskøer. Det beregnede energiforbrug er derfor omkring 150.900 kWh. Der er anslået et forbrug på cirka 100.000-120.000 kWh. Sammenlignet med energiguident ligger det estimerede elforbrug lavt.

Vandforbruget er anslået til 10.000 m<sup>3</sup> per år. Ud fra nøgletal for drikkevand til kvæg er det beregnet, at der medgår omtrent 120 liter drikkevand per dag til en malkeko og cirka 40 liter vand per dag til en goldko. Regnes med 220 årskøer medgår et vandforbrug alene til drikkevand på 9.548 m<sup>3</sup>. For opdræt og ungdyr regnes med et gennemsnit på 30 liter per opdræt per dag, således at der medgår et drikkevandsforbrug på cirka 2.376 m<sup>3</sup>, hvilket giver et samlet forbrug på 11.924 m<sup>3</sup> til drikkevand. Herudover anvendes vand til rengøring og til markvanding.

Holstebro Kommune fastsætter vilkår for at sikre fortsat fokus på ressourcebesparelser og bevidsthed herom. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget minimum én gang årligt skal føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer, og at husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Der stilles desuden vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med tilsyn skal redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen.

Ovenstående vilkår vedrørende miljø- og ressourcestyring stilles på baggrund af et helhedsprincip om, at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejds gange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, blandt andet ved at stille krav, når der købes ind.

Vilkårene om miljø- og ressourcestyring er fastsat for at sikre, at husdyrbruget fortsat udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser fastsættes der vilkår om, at det nye byggeri, i forbindelse med projekteringen, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Endvidere stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget skal gennemgås af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal foretages minimum hvert 5. år.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog. Energigennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedrørende belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lignende, samt de heraf afledte forhold, såsom eksempelvis varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan eksempelvis være en konsulent fra et el-selskab eller lignende.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT blandt andet:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på elforbrug og andre energikilder, eventuelt sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi og foder,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

### Samlet vurdering

På baggrund af beskrivelsen og vurderingen i miljøkonsekvensrapporten om forbrug af ressourcer og minimering af forbruget heraf på husdyrbruget, vurderer kommunen, at der er fokus og tiltag på området, således at husdyrbruget drives uden væsentlig negativ påvirkning på miljøet og af omgivelserne. Det er ligeledes kommunens vurdering, at husdyrbruget lever op til BAT på management med de fastsatte vilkår.

---

## BAT

---

### BAT i de enkelte produktionsarealer

---

BAT-krav for ny stald og eksisterende stalde fremgår af skema 4, mens beregningerne af ammoniaktab for alle produktioner opnåelig ved anvendelse af BAT fremgår af skema 5. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af miljøkonsekvensrapporten og bilag 2.

#### Skema 4. BAT-krav opnåelige ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætnings for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH <sub>3</sub> -N / (m <sup>2</sup> · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH <sub>3</sub> -N / (m <sup>2</sup> · år)) <sup>2</sup>
Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse <sup>1</sup>	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Kostald	Milkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyf eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit	1,16	1,16
Kalve/ hestestald	Alle kvæg, Heste, Får og Gøder; Dybstrøelse <sup>1</sup>	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Ny stald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og afløft <sup>1</sup>	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ny stald	Alle kvæg; Dybstrøelse <sup>1</sup>	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

<sup>1</sup> BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

<sup>2</sup> BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen, BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

### Skema 5. Ammoniaktab per produktion opnåelig ved anvendelse af BAT.

Produktion	BAT krav		Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH <sub>3</sub> -N /år)
	Areal (m <sup>2</sup> )	(kg NH <sub>3</sub> -N / (m <sup>2</sup> · år))		
(#97863) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	215	0,84	1	181
(#97868) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1485	1,16	1	1723
(#97869) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	188	0,84	1	158
(#97872) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	1385	0,89	1	1233
(#179845) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	80	0,84	1	67

#### **Valg af BAT-teknologi for produktionsarealerne**

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden, i forbindelse med godkendelsen, foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik" (BAT).

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er, ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel at mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Bedste tilgængelige teknik for en række områder er beskrevet i EU's BAT-notat (BREF-dokumentet) for svin og fjerkræ. Miljøstyrelsen har derudover fastlagt en række vejledende emissionsniveauer for ammoniak, som vurderes at kunne opnås ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

BAT-kravet i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission skal være overholdt, og der skal være en beskrivelse af hvilken teknologi, der anvendes for at overholde kravet. BAT-kravet til ammoniakemissionen er for husdyrbrug formuleret som en emissionsfaktor per produktionsarealenhed, og er denne overholdt ved brug af en bestemt teknologi, beskrives denne teknologi.

Det er således tilstrækkeligt for ansøger at nævne andre valgmuligheder, der kunne være BAT og begrunde fravalget af disse. Der er ikke krav om at komme længere ned end det BAT-niveau, der er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Bedste tilgængelige teknik vurderes ud fra tilgængelighed, driftsstabilitet, proportionalitet og omkostningseffektivitet.

#### Valg og fravalg af BAT-teknologi

##### *Forsuring*

Gylleforsuring er ikke godkendt til brug i bedrifter, der har autorisation som økologisk virksomhed.

### *Staldtype*

Staldtypen for køerne i den eksisterende kostald (opført 2001) er sengestald med delvis spaltegulv og ringkanal. Dette staldsystem er ikke BAT for dyretypen. For malkekvæg og kvier er BAT præfabrikerede drænedede gulve. Der er etableret spalteskrabere på hovedparten af spaltearealet. Spalteskrabere til kvægstalde er imidlertid taget af teknologilisten, da test har dokumenteret, at spalteskrabere ikke har effekt på ammoniakfordampningen. Den hidtidige miljøeffekt af spalteskrabere indgår derfor ikke i dette projekt. En del af stalden er indrettet med et dybstrøelsesafsnit til goldkøer og syge dyr, hvilket er valgt af hensyn til dyrevelfærden. Herforuden er der fællesbokse med dybstrøelse til småkalve og tyrekalve, som betragtes som værende BAT-staldtype for disse dyretyper.

I den eksisterende kalve-/hestestald opstaldes kvier på dybstrøelse i fællesboks. Staldtypen er valgt på grund af dyrevelfærd. For kvier er præfabrikerede drænedede gulve BAT. Derudover opstaldes et par heste. Der er ikke fastlagt BAT-staldtype for heste.

Den nye stald etableres som sengebåse med fast drænet gulv, som er BAT for kvægstalde. Herudover etableres en velfærdsafdeling med dybstrøelse på cirka 80 m<sup>2</sup>. Dybstrøelsesafsnittet er til goldkøer og syge dyr.

I dybstrøelsesafsnittene strøs med et godt lag halm, så der er et tørt lag, som minimerer ammoniakfordampningen. Der stilles vilkår til dette.

### *Overdækning af gyllebeholdere*

Kvæggylle danner naturligt et godt flydelag, som minimerer ammoniakfordampning.

Teknologibladet, Fast overdækning af gyllebeholder, 2010 viser i beregningerne at teltoverdækning koster cirka 195 kr. pr. kg reduceret N inklusiv værdien af sparet handelsgødning ved 250 dyreenheder (DE). Miljøstyrelsen har tidligere defineret at BAT-teknologier, der koster over 100 kr. pr. kg N ikke er BAT. Teltdug er derfor ikke BAT på dette kvægbrug.

### *Overdækning af fast husdyrgødning og dybstrøelse*

Fast husdyrgødning og dybstrøelse overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniakfordampningen.

### *Fodring*

Der ønskes ikke fodertiltag på husdyrbruget, da det er svært at praktisere på husdyrbrug med store mængder grovfoder, hvor kvaliteten kan variere meget fra år til år. Græsandelen er høj i foderrationen, hvilket yderligere gør det svært at lave mange fodertiltag, hvilket også er beskrevet i Teknologibladene.

### **Samlet vurdering**

BAT-niveauet opnås ved, at der etableres faste drænedede gulve i ny stald. Husdyrbruget lever dermed op til emissionsgrænserne (se beregninger af BAT-niveauet i afsnittet nedenfor).

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til Husdyrbrugloven, Miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive fastsat skærpede vilkår for staldgulve og gyllekanaler. Der fastsættes dog vilkår om at dybstrøelsesafsnittene skal strøs med halm, der sikrer et tørt leje.

### ***BAT-emissionsgrænseværdier for ammoniak***

---

Beregninger af BAT-niveauet fremgår af miljøkonsekvensrapporten og Husdyrgodkendelse.dk.

Af BAT-beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier. Beregningen viser, at den ansøgte totale udledning er 3.783 kg NH<sub>3</sub>-N/år, og således på samme niveau som det beregnede BAT-emissionsniveau. BAT-niveauet er vist i skema 6.

## Skema 6. Beregning af BAT-niveau for husdyrbruget.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	3361	422	3783
Faktisk emission (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	3361	422	3783
Forskel (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT-niveauet er opnået ved, at der etableres faste drænedede gulve i ny stald (jf. skema 1). Der fastsættes vilkår til staldsystemet, som sikrer, at den anvendte ammoniakreducerende teknologi implementeres.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til Husdyrbrugloven, Miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund fastsættes ikke skærpede vilkår.

### Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

---

## Grænseoverskridende virkninger

---

Husdyrbruget ligger cirka 175 km fra grænsen til Tyskland, som er nærmeste selvstændige nation. Derfor vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget ikke vil have grænseoverskridende virkning.

## Offentliggørelse og generelle forhold

---

### Klagevejledning

---

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald, kan klage over afgørelsen.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 10-07-2019.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via [borger.dk](http://borger.dk), og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via [virk.dk](http://virk.dk). Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "klagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster et gebyr at få behandlet klagen.

### Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere, er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

### Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

### Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til klagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

---

## Offentliggørelse

---

Afgørelsen sendes til:

- Karsten Sig, Nørrevej 10, 6990 Ulfborg (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Ansøgers rådgiver Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk, e-mail: [rim@vestjysk.dk](mailto:rim@vestjysk.dk).
- Alle sagens parter indenfor 411 meter fra husdyrbrugets lugtcentrum (konsekvenszone).
- Naboer der matrikulært grænser op til husdyrbruget.
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 (Interesseorganisation)
- Styrelsen for patientsikkerhed - Tilsyn og Rådgivning Nord, CVR: 37105562, P-nr: 1020864415 (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Gunnar H. Pedersen (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening v/ Erik Holk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 (Myndighed).

I perioden 24-05-2019 til 07-06-2019 har et nyt forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Ansøgers rådgiver Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk, e-mail: [rim@vestjysk.dk](mailto:rim@vestjysk.dk)

- Alle sagens parter indenfor 411 meter fra husdyrbrugets lugtcentrum (konsekvenszone)
- Naboer, der matrikulært grænser op til husdyrbruget
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 (Interesseorganisation)
- Styrelsen for patientsikkerhed - Tilsyn og Rådgivning Nord, CVR: 37105562, P-nr: 1020864415 (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Gunnar H. Pedersen (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening v/ Erik Holk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 (Myndighed).

Matrikulære naboer samt beboere og ejere af beboelsesejendomme og virksomheder inden for lugtkonsekvenszone på 411 meter (målt fra lugtcentrum) er orienteret.

I 14 dages høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- Ingen bemærkninger.

I perioden 11-04-2019 til 10-05-2019 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nederstående:

- Ansøgers rådgiver Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk, e-mail: rim@vestjysk.dk
- Alle sagens parter indenfor 407 meter fra husdyrbrugets lugtcentrum (konsekvenszone)
- Naboer, der matrikulært grænser op til husdyrbruget
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 (Interesseorganisation)
- Styrelsen for patientsikkerhed - Tilsyn og Rådgivning Nord, CVR: 37105562, P-nr: 1020864415 (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Gunnar H. Pedersen (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening v/ Erik Holk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 (Myndighed).

Matrikulære naboer samt beboere og ejere af beboelsesejendomme og virksomheder inden for lugtkonsekvenszone på 407 meter (målt fra lugtcentrum) er orienteret.

I 30 dages høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- Karsten Sig, Nørrevej 10, 6990 Ulfborg (ansøger)

Bemærkningerne er gengivet i bilag og ændringer er indarbejdet i godkendelsen.

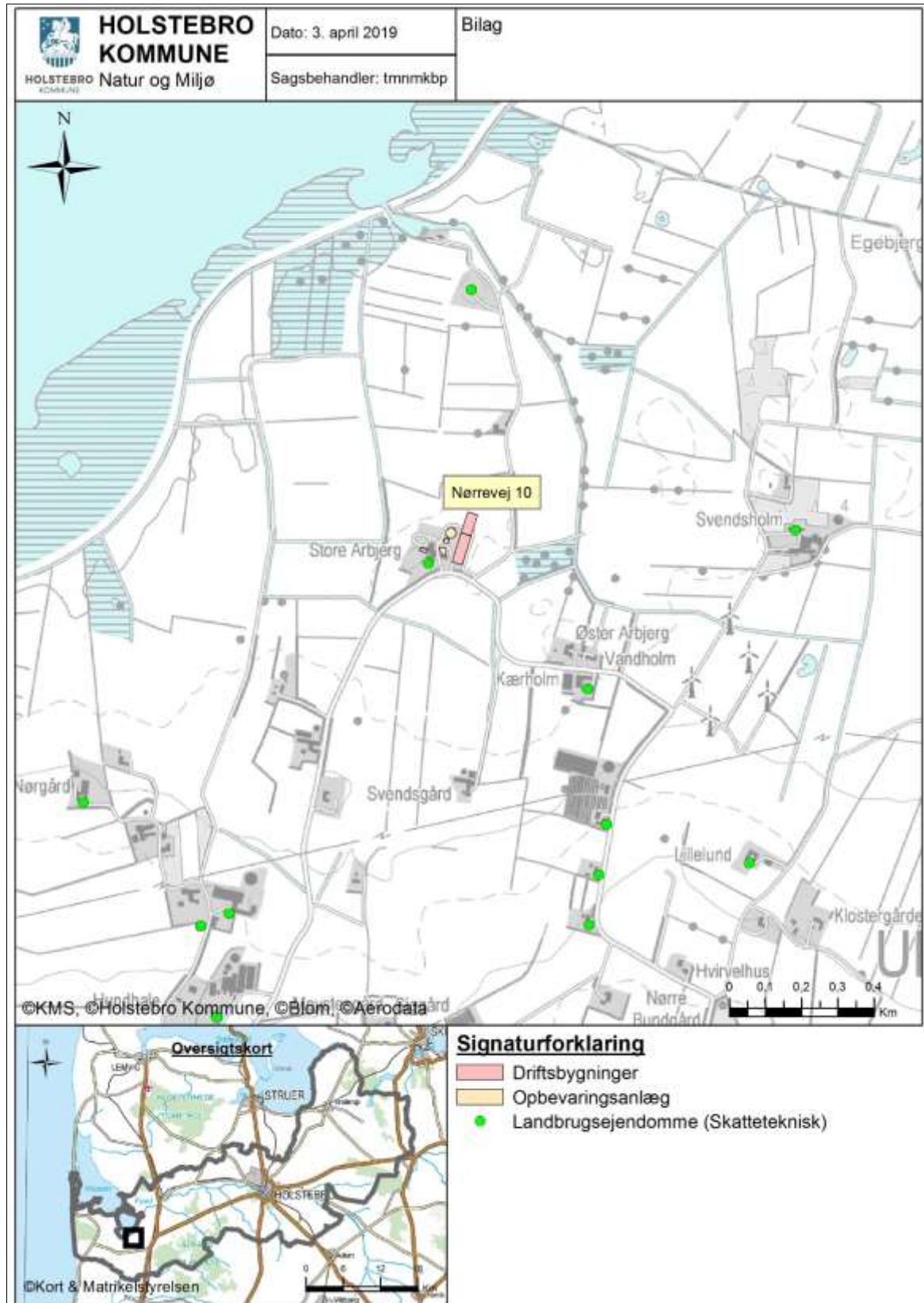
Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 21-10-2018 til den 21-11-2018:

Ingen bemærkninger modtaget.

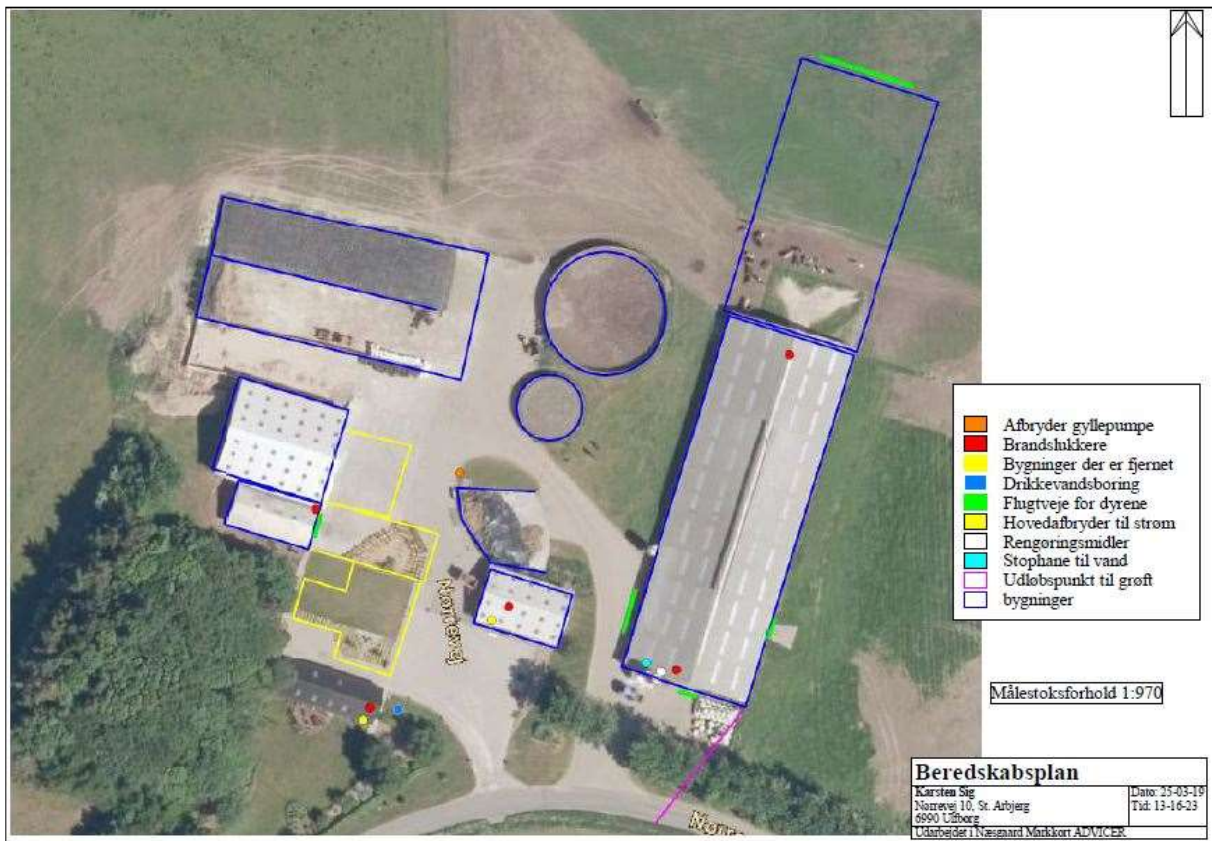


## Bilag

### Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed



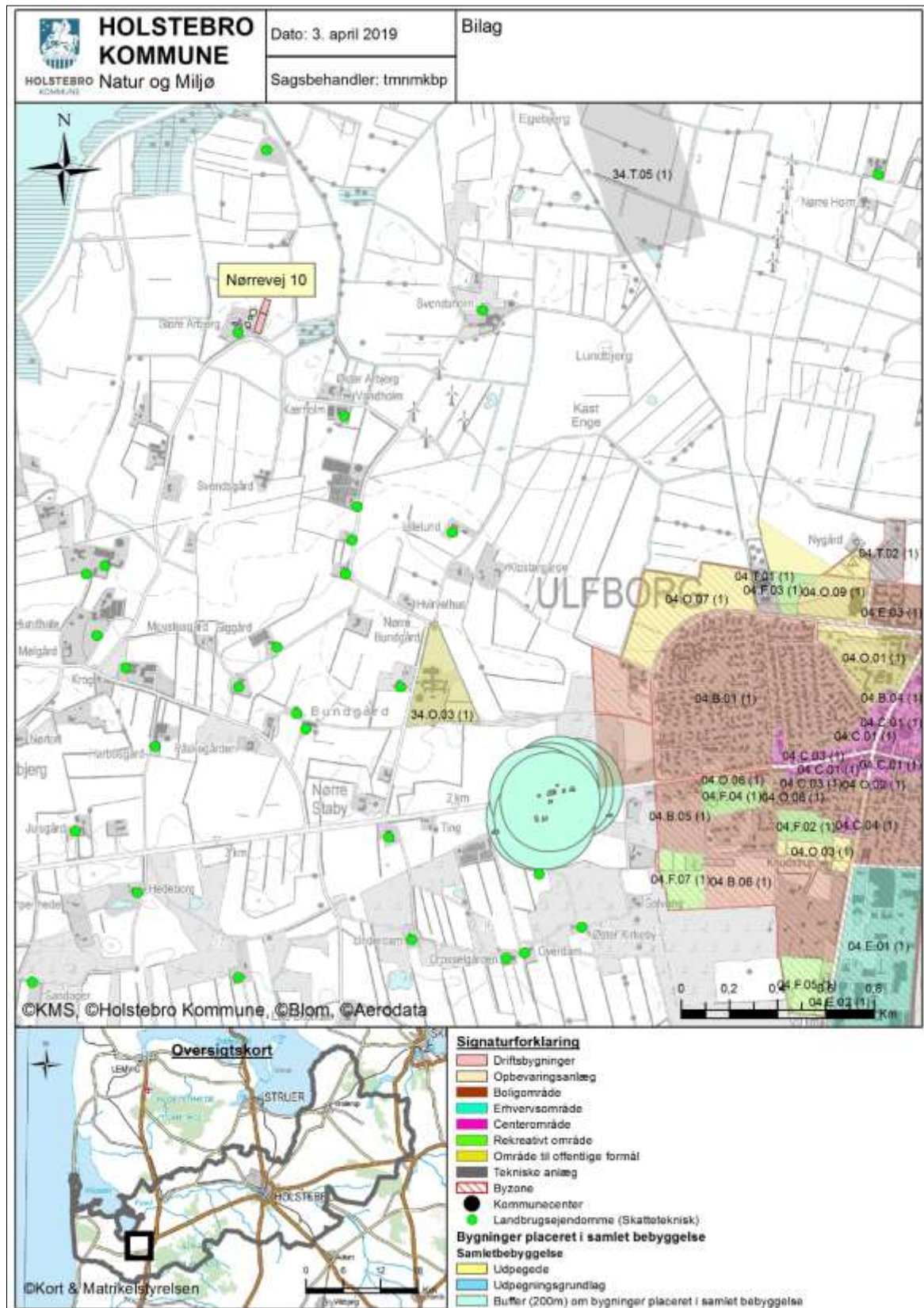
## Bilag 2 - Husdyrbrugets indretning og afløbsplan



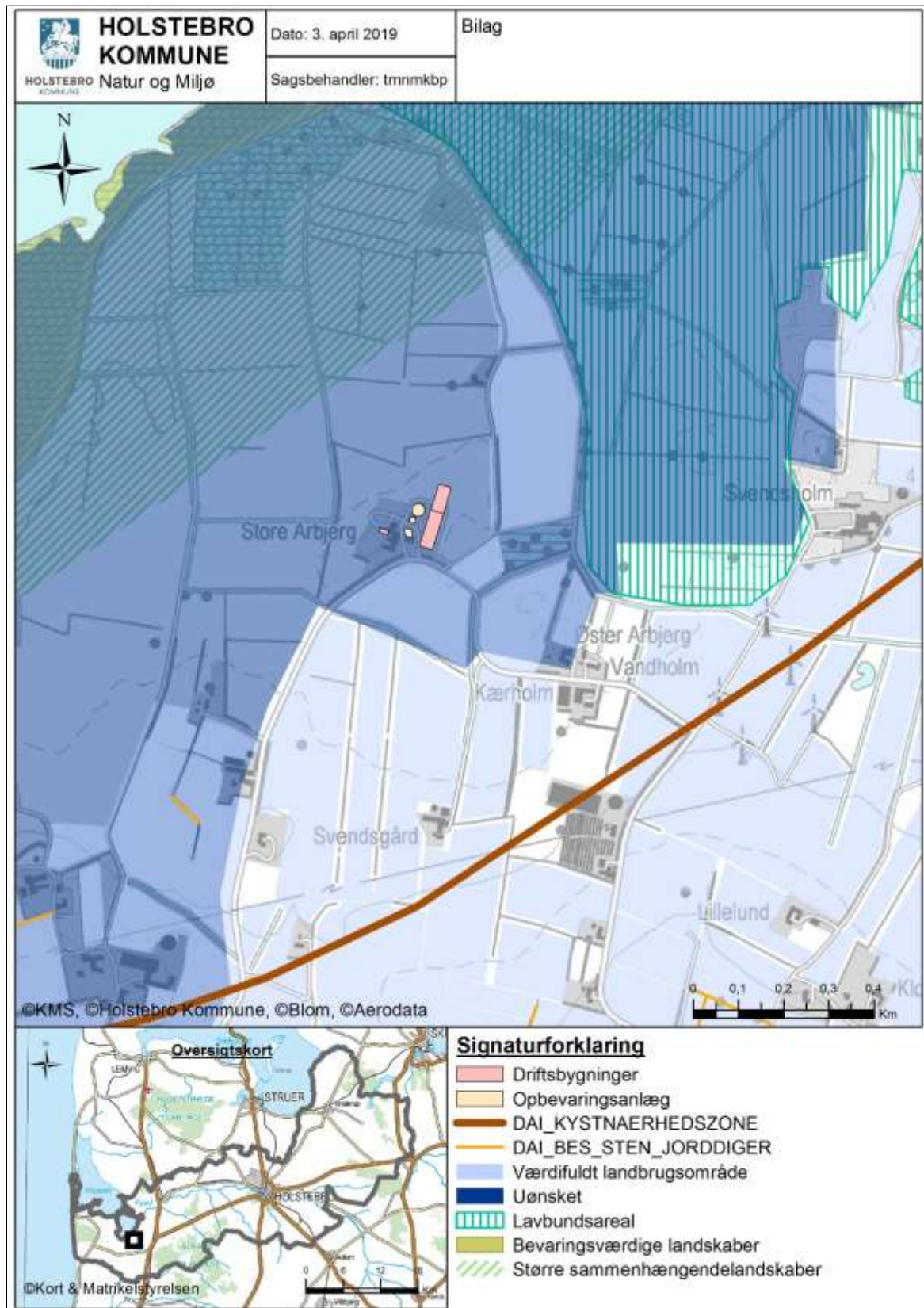
Kopieret fra supplerende materiale. Bilaget skal indgå i Beredskabsplanen.



## Bilag 3 – Omboende og planmæssige forhold



## Bilag 4 – Landskabelige og kulturhistoriske områder



Uønsket = Uønsket skovrejsningsområde.



## Bilag 5 – Beplantning omkring husdyrbruget



## Bilag 6 – Naturområder omkring husdyrbruget





## Bilag 7 - Terrænforhold omkring husdyrbruget



## Bilag 8 – Driftsjournal

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsens vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

### ENSILAGE I MARKSTAKKE

1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).

Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:

Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

### INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE

	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

### ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET

	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m <sup>3</sup> ]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det årlige forbrug.

### UHELD

Hændelse	Fra dato	Til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				





---

## **Bilag 10 – Bemærkninger indkommet i offentlighedsperioden**

---

Ansøger Karsten Sig har ændret projektet, idet der er behov for en velfærdsafdeling med dybstrøelse til goldkøer og syge køer, på cirka 80 m<sup>2</sup>. Stalden er således ændret, sådan at den udvides med cirka 2 meter i længden, det vil sige 2 m \* 28 m, i alt cirka 56 m<sup>2</sup>.

Holstebro Kommune har indarbejdet ændringerne i nærværende forslag til § 16a miljøgodkendelse. Det er efterfølgende vurderet, at ændringen ikke har væsentlig betydning i forhold til påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand, herunder blandt andet natur og landskab.

## Miljøkonsekvensrapport

### Ikke teknisk resume

Der ansøges om at udvide eksisterende staldbygning med en kvie afdeling. Den nye kviestald i forlængelse med eksisterende kostald i samme stil. Kviestalden vil blive ca. 62 m \* 28 m, ca. 1736 m<sup>2</sup> total. I antal m<sup>2</sup> i ansøgningen er foderbord taget ud ellers er hele arealet regnet med. Der vil desuden blive bygget en køresilo til ensilage, ved siden af eksisterende køresilo, pladsen vil være ca. 12\*40 m<sup>2</sup>.

Ejendommen har i dag en miljøgodkendelse fra 2014 med tilladelse til et dyrehold bestående af 180 køer med opdræt samt 5 heste, i alt 297,5 DE. I 2017 blev der givet et tillæg så det lovlige dyrehold blev udvidet til 220 køer med reduceret opdræt samt 2 heste, i alt ca. 350 DE. En del af bygningerne der blev anvendt i 8 års driften, er nu nedrevet. Der er tale om ældre staldanlæg på ejendommen.

Udvidelsen med byggeri af den nye staldbygning samt ensilagepladsen vurderes ikke at påvirke det omkringliggende landskab. De nye bygninger vil blive etableret i forbindelse med de eksisterende bygninger og vil blive etableret i samme materialer og farver som det eksisterende byggeri og vil således fremstå som en samlet bygningsmasse.

BAT-kravet overholdes. For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 3783,3 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er overholdt, da den nye staldbygning etableres med fast drænet gulv (4% gulv) samt dybstrøelse.

Lugtkravene overholdes. Beregningerne viser, at der vil ske en forøgelse lugten med 4.542 LE/s og 19.045 OU/s i forhold til nudriften. Kravene i lovgivningen om maximal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Der forventes ingen gener for omgivelserne fra transporter.

Der forventes ligeledes ingen gener fra støj, støv, fluer for naboerne. Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger 264 m fra den nye stald.

Den omkringliggende natur påvirkes ikke væsentligt, da kravene til kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt. Der er lavet ammoniakberegninger til de nærmeste områder indenfor de 3 kategorier af naturområder.

Kategori 1 natur: Her er der lavet beregninger til de 3 nærmeste områder en kransnålalgesø der ligger ca. 1,7 km fra ejendommen samt en klithede og surt overdrev beliggende ca. 4,3 km fra ejendommen.

kategori 2 natur: her er der lavet beregninger til de 2 nærmeste områder. Hede ca. 4,3 km fra ejendommen og et overdrev ca. 4,1 km fra ejendommen.

Kategori 3 natur. Her er der lavet beregninger til de 4 nærmeste områder. Mose ca. 172 m fra den nye stald, mosen er vurderet ikke at være ammoniakfølsom af kommunen i 2014 og 2017. Mose ca. 500 m fra ejendommen, eng ca. 600 m fra ejendommen og mose ca. 800 m fra ejendommen.

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive forsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører helt vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort.

I forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen har alternativer været overvejet. Det ansøgte projekt er dog valgt da det giver mest mening i forhold til den optimale løsning rent fysisk og økonomisk.

## Basisoplysninger

Karsten Sig er ejer af ejendommen beliggende på Nørrevej 10. Ejendommen drives som mælkeproduktion. På baggrund af ansøgningen ønsker ejer at udvide så kvierne kan komme hjem. Der bygges ny kviestald i forlængelse med eksisterende kostald i samme stil. Kviestalden vil blive ca. 62 m \* 28 m, ca. 1736 m<sup>2</sup> total. I antal m<sup>2</sup> i ansøgningen er foderbord taget ud ellers er hele arealet regnet med. Der vil desuden blive bygget en køresilo til ensilage, ved siden af eksisterende køresilo, pladsen vil være ca. 12\*40 m<sup>2</sup>. Det vurderes, at husdyrbruget ikke er forbundet med andre husdyrbrug.

Ejendommen Nørrevej 10 er i 2014 miljøgodkendt til følgende dyrehold:

Dyretype	Staldgulv	Antal
Malkekøer	Sengestald med spalter og skraber	177
Malkekøer	Dybstrøelse	3
Småkalve (0-6 mdr.)	Dybstrøelse	28
Kvier (6-26 mdr.)	Sengestald med spalter og skraber	83
Tyrekalve	Dybstrøelse	90
Heste (300-700 kg)	Dybstrøelse	5
		<b>DE = 297,45</b>

I 2017 er der lavet et tillæg til godkendelsen fra 2014, hvor dyreholdet udvides:

Dyretype	Staldgulv	Antal
Malkekøer	Sengestald med spalter og skraber	217
Malkekøer	Dybstrøelse	3
Småkalve (0-6 mdr.)	Dybstrøelse	43
Kvier (6-26 mdr.)	Sengestald med spalter og skraber	64
Tyrekalve	Dybstrøelse	110
Heste (300-700 kg)	Dybstrøelse	2
		<b>DE = 349,83</b>

En del af bygningerne der blev anvendt i 8 års driften, er nu nedrevet. Det vurderes, af Karsten Sig, at det ca. er 50 % af staldbygningerne der blev anvendt som staldanlæg.

Der er ikke medsendt målfaste tegninger. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke byggetegning på den nye stald. Staldenes produktionsareal er i stedet manuelt opmålt af miljørådgiverne. Arealet er uden gang arealer hvor mennesker færdes, foderbord samt malkestald. Nakkebomsareal, vandkar, krybber mv. er med regnet i arealet hvor køerne fædres. Der er regnet med flexgruppe og uden af græsning

Miljørapporten er udarbejdet af Vestjysk, Sirid Marie Kaatmann og Rikke Ilsøe Mogensen.

Beregninger for ammoniak og BAT er hentet i skema 206822, som regner med de nyeste værdier angivet i bekendtgørelsen fra 7/7 2018.

## Ejendommens indretning og drift

### Husdyrproduktion

I tabellen nedenfor ses liste over stald afsnit, anvendt i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift. Arealet er uden gang arealer hvor mennesker færdes, foderbord samt malkestald. Nakkebomsareal, vandkar, krybber mv. er med regnet i arealet hvor køerne fædres. Der er regnet med flexgruppe og uden af græsning, for at få så fleksibilitet i ansøgningen som muligt.

I tabellen ses desuden hvilken staldsystem der er i hvert staldafsnit.

Der bygges en ny tilbygning på ca. 1736 m<sup>2</sup> (produktionsareal ca. 1465 m<sup>2</sup>) til den eksisterende kostald i forbindelse med denne godkendelse. Den nye tilbygning bygges med fast drænet gulv og dybstrøelse.

Staldnavn	Staldstørrelse (m <sup>2</sup> )	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m <sup>2</sup> )
<b>Ansøgt drift</b>						
Kostald	2487	Naturlig ventilation	3 m	(#97866) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1485
				(#97863) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	215
Kalve/ hestestald	188	Naturlig ventilation	3 m	(#97869) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	188
Ny stald	1743	Naturlig ventilation	3 m	(#179845) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	80
				(#97872) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og a/leafleb	0	1385
<b>Sum</b>						<b>3353</b>
<b>Nudrift</b>						
Kostald	2487	Naturlig ventilation	3 m	(#97865) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	215
				(#97864) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1485
Kalve/ hestestald	188	Naturlig ventilation	3 m	(#97870) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	188
<b>Sum</b>						<b>1888</b>
<b>8 års drift</b>						
Kostald	2487	Naturlig ventilation	3 m	(#97867) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	215
				(#97866) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1485
Kalve/ hestestald	188	Naturlig ventilation	3 m	(#97871) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	188
Opdræt - nedrevet	413	Naturlig ventilation	3 m	(#97873) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	207
Gl. svinestald + opdræt (Nedrevet)	644	Blandet ventilation	3 m	(#97874) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	322
<b>Sum</b>						<b>2417</b>

Det kan ses i tabellen at produktionsarealet ændres løbende. Der var væsentligt flere staldefsnit i 8 års driften der er nedrevet i nudriften, og i ansøgt drift kommer der en ny stald til, kviestalden.

### Gødningsopbevaring:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m <sup>2</sup> )
<b>Ansøgt drift</b>					
Gyllebeholder 2500m <sup>3</sup>	Flydende				635
Gyllebeholder 750m <sup>3</sup>	Flydende				158
Mødding	Fast				292
<b>Nudrift</b>					
Gyllebeholder 2500m <sup>3</sup>	Flydende				635
Gyllebeholder 750m <sup>3</sup>	Flydende				158
Mødding	Fast				292
<b>8 års drift</b>					
Gyllebeholder 2500m <sup>3</sup>	Flydende				635
Gyllebeholder 750m <sup>3</sup>	Flydende				158
Mødding	Fast				292

Der er en kapacitet på ejendommen på 4.400 m<sup>3</sup>  
 Der er desuden opbevaringsaftaler i 4 lejede tanke.

Adresse	Kapacitet i tons	Gødnings-type	Byggeår	Beholderkontrol
Nørrevej 10	2.500	Gylle	2001	2010*
Nørrevej 10	750	Gylle	1991	2012
Nørrevej 10 kanaler	1.150	Gylle		
Nørrevej 14	700	Gylle	1995	2015
Nørrevej 19	550	Gylle	1992	2017
Svendholmvej 2	2.500	Gylle	1994	2014
Holmvej 7	1.750	Gylle	1995	2016
<b>I alt</b>	<b>9.200</b>			

*Beholderkontrol er bestilt, skulle være foretaget i 2015.*

I alt en opbevaringskapacitet på 9.200 tons.

Der regnes med et dyrehold bestående af ca. 205 køer med opdræt samt et par heste. Ved et sådan dyrehold på stald hele året vil produktionen af gylle ligge på ca. 6.700 tons

Produktion	6.658,5
Vandtilførsel	2.800,0
Opsamlet mængde	9.458,5

I alt opsamles der ca. 9.500 tons gylle + vand på årsbasis, svarende til en opbevaringskapacitet på over 11 mdr. Kravene er således overholdt.

Ingen af tankene er overdækket

Der produceres ca. 186 tons dybstrøelse på ejendommen. På ejendommen findes en møddingsplads på 292 m<sup>2</sup>. Her er det langt de fleste år mulighed for opbevaring af al dybstrøelse der produceres på ejendommen.



Produktion	185,6
Vandtilførsel	
Opsamlet mængde	185,6

Dybstrøelsen opbevares hovedsagelig på møddingsplads. En sjælen gang kan der placeres lidt kompost i markstak hvis det ikke er muligt at komme i marken. Dette vil ske med års mellemrum. Hvis der benyttes markstak vil disse blive flyttet rundt mellem marker efter gældende krav. Markstakkene placeres så de ikke er synlige for naboer, minimum 300 m fra nabobeboelser. Stakken overdækkes for at forhindre punktkildeforurening, fluer og lugtgener.

Det vurderes at opbevaringen af dybstrøelsen på møddingspladsen nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end når dybstrøelsen ligger i markstak.

Det vurderes derfor at ejendommen tager størst mulig hensyn til omgivelserne og naboerne til ejendommen.

På skitse 1. nedenfor, ses oversigt over produktionsanlæg og opbevaringsanlæg.



## Anlæg og Bygninger

Den nye stald vil blive placeret i forlængelse med kostald mod nord, se oversigtskort ovenfor. Stalden opføres i samme materiale og i samme højde som kostalden er opført i. Dvs. opføres med gardiner i siderne og gavlen opbygges med røde mursten i en halv væg med mørkegrå plader øverst. Taget bliver gråt eternittag og tilbygningen bliver 9,8 m høj

Der er ikke planlagt yderligere beplantning på ejendommen. Den nye tilbygning/stald vil ligge i forbindelse med den eksisterende stald og bygningskomplekset vil således fremstå som en samlede bygningsmasse.

Det vurderes på baggrund af beregninger fra husdyrgodkendelser.dk at den nye stald og ny køresilo overholder afstandskravene.

### **Generelle afstandskrav**

- *Der er > 25 m til markboring*
- *Der er > 50 m til almene vandforsyningsanlæg.*
- *Der er > 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer*
- *Der er > 15 m offentlig vej*
- *Der er > 25 m til levnedsvirksomhed*
- *Der er > 15 m til beboelse på samme ejendom,*
- *Der er > 30 m til naboskel.*
- *Der er > 50 m til nabobeboelse*
- *Der er > 50 m til eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde*
- *Der er > 50 m til område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.*

Det vurderes på baggrund af beregninger fra husdyrgodkendelser.dk at den nye stald og plansilo overholder afstandskravene.

### **Beliggenhed og landskabelige hensyn**

Området husdyrbruget ligger i, er præget af landbrugsdrift samt spredt bebyggelse og spredt beplantning. Se tabel nedenfor, der viser afstande til byzone, samlet bebyggelse samt nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- *Indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde*
- *I et område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.*
- *I en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller i en afstand mindre end 50 m fra anden nabobeboelse.*



Bebyggelse: Fjordvej 1 Opretter: Ansøger			
#	Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
1	Ny stald	264,6	Nej
2	Kostald	336,3	Nej
3	Gl. svinestald + opdræt (Nedrevet)	368,6	Nej
4	Kalve/ hestestald	382,6	Nej
5	Opdræt - nedrevet	391,1	Nej

Bebyggelse: Risvænget 23 Opretter: Ansøger			
#	Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
1	Kostald	2153,1	Ja
2	Ny stald	2180,7	Ja
3	Opdræt - nedrevet	2204,5	Ja
4	Gl. svinestald + opdræt (Nedrevet)	2217,0	Ja
5	Kalve/ hestestald	2234,2	Ja

Bebyggelse: Den største Del, Staby Opretter: Ansøger			
#	Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
1	Kostald	2154,1	Ja
2	Ny stald	2181,8	Ja
3	Opdræt - nedrevet	2205,5	Ja
4	Gl. svinestald + opdræt (Nedrevet)	2218,0	Ja
5	Kalve/ hestestald	2235,1	Ja

## Landskabelige hensyn

Bygningsmæssigt fremstår ejendommen ikke dominerende i landskabet.

Nedenfor er beskrevet placering af ejendommens bygninger i forhold til de i IT-ansøgningen angivne udpegninger:

- Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv. *Ejendommens bygninger er ikke beliggende i Natura 2000.*
- *Ejendommen ligger uden for rekreative områder, hvad ansøger kender til.*
- *Ejendommens bygninger ligger uden for kulturmiljøer og landsbyer.*
- *Ejendommen er ikke beliggende i Geologisk interesseområde*
- Kirkezone 1,2 og 3: *Ejendommens anlæg ligger uden for kirkezoner.*
- Kystnærhedszonen: *Ejendommens anlæg ligger i kystnærhedszonen i forhold til Nissumfjord. Da der er tale om erhvervsmæssig nødvendig byggeri der ligger i tilknytning til eksisterende byggeri har udpegningen ikke restriktioner på byggeriet.*
- *Ejendommens bygninger er ikke beliggende i område der er okkerklassificeret.*
- *Ejendommens bygninger ligger ikke i skovrejsningsområde.*
- Fredede områder: *Der ligger ikke nogle fredede områder på ejendommen.*
- Beskyttede § 1 natur: *Nærmeste beliggende er en Kransnålalge-sø der ligger 1594m væk*
- Beskyttede § 2 natur : *Nærmest beliggende er et Overdrev 4171 m Nord.*
- Beskyttede (§ 3): *Der er en mose indenfor 500m. (Det er vurderet i forbindelse med godkendelsen fra 2014 og tillægget fra 2017, at Mose Ø er vurderet til ikke at være*

*kvælstoffølsom. Derfor vurderes det at kviestalden, der lægges 130m fra Mose Ø, ikke vil have en negativ effekt på mosen.)*

- Strandbeskyttelseslinje: *Ejendommen ligger uden for strandbeskyttelseslinje.*
- Klitfredningslinje: *Ejendommen ligger uden for klitfredningslinje.*
- Skovbyggelinje: *Ejendommens bygninger ligger uden for skovbyggelinje.*
- *Ejendommens bygninger ligger uden for sø- og Åbeskyttelseslinje.*
- Kirkebyggelinje: *Ejendommen ligger uden for kirkebyggelinje.*
- Fortidsmindelinje: *Ejendommens bygninger ligger uden for fortidsmindelinje.*
- Beskyttede sten- og jorddiger: *Ingen beskyttede diger hvor nye anlæg ønskes placeret.*

### **Vurdering i forhold til anlægget**

Anlægget ligger i udkanten af EF-Habitatområde, Nissum Fjord i en afstand af ca. 1.000 meter fra Felsted Kog. Området er landbrugsområde med læhegn og vekslende indslag af vandløb, drængrøfter, naturarealer og spredte bebyggelser. Området er generelt fladt og ingen steder er terrænet hældende. Anlægget ligger i sin helhed i et område, der i Holstebro Kommunes Kommuneplan 2017 er defineret som landskabsområde ved Nissum Fjord- Husby Sø som er et særligt landskabeligt interesseområde, hvori målet er, at landskabelige værdier bevares, og at bevare det udpegede større uforstyrrede landskabsområde, som ikke eller kun lidt er visuelt og støjmessigt påvirket af tekniske anlæg. Det vurderes ikke, at udvidelsen af ejendommen vil være i konflikt med udpegningsgrundlaget for området, idet der bygges i samme materialer og farver som de eksisterende bygninger på ejendommen.

Anlægget ligger relativt tæt flere mindre vandløb, hvor nærmeste B3 målsatte er Råholm grøft, der ligger ca. 350 meter øst for ejendommen. Terrænet er fladt hen imod vandløbet.

Nærmeste nabobebyggelse uden landbrugspligt er Fjordvej 1, som ligger 290 meter, nordøst for ejendommen. Der er langt (1,9 km) til nærmeste landsby og byzone, som er Ulfborg sydøst for ejendommen.

Der er beplantning syd for gavlen af ejendommens kvægstald, hvilket skjuler stalden fra vejen. Der er ikke planer om yderligere beplantning omkring stalde og bygninger. Den nye stald opføres i samme materialer og farvevalg som den eksisterende stald og vil derfor ikke virke anderledes end den eksisterende stald.

Staldene er opført med røde mursten og mørkeplader i gavlene og gardiner i siderne. Taget består af gråt eternittag. Staldens højde er 9,8 meter med 20 graders taghældning. Øvrige stalde er ældre, men med samme tag dog med taghældning på 45 grader og en bygningshøjde på 5-6 meter.

Der ligger ikke særligt værdifuldt kulturhistorisk område udpeget i kommuneplanen 2009-2021, fredede områder, jord og stendiger eller beskyttede fortidsminder på eller ved ejendommens anlæg.

Det vurderes, at hensynet til de landskabelige værdier er tilstrækkeligt varetaget i det ansøgte projekt.

## Ammoniak

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafslut (kg NH <sub>2</sub> -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH <sub>2</sub> -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH <sub>2</sub> -N/år)
Ansøgt drift	3361,0	422,3	3783,3
Nudrift	2061,1	422,3	2483,5
8 års-drift	2505,5	422,3	2927,8

Emissionen af ammoniak er beregnet i husdyrgodkendelser.dk se tabel. Den samlede emission er på 3783 kg N i ansøgt drift, der er beregnet for ansøgt drift, nudrift og for de seneste 8 års drift.

Beregningerne er hentet fra skema 206822 som regner med nyeste værdier for ammoniakemissionen fra staldene.

Dyreholdet på ejendommen er økologisk, og skal derfor overholde gældende regler for afgræsning. Der er dog ikke regnet med afgræsning i tilladelsen, derfor er beregningerne vist som værst tænkelige scenarie.

Forudsætningerne i ammoniakemissionen i ansøgt drift er de staldtyper som er beskrevet under indret og drift.

Beregningerne til de nærmeste naturpunkter er udarbejdet i ansøgningskemaet. Ruheder i naturen er sat til *blandet natur med middel bevoksning* (mk) og ruhed for opland *landbrug(I)*.

Der er regnet med kumulation fra en anden landbrugsejendom til Kransnålgesøen og kumulation med 2 andre landbrugsejendomme til klitheden og overdrevet. Alle naturområder er kategoriseret som kategori 1 natur.

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget ændres gennem tiden som beskrevet tidligere, pga. nedrivning og opførelse af bygninger.

### Ammoniakdeposition:

Der er beregnet ammoniakdeposition til nærmeste naturområder, se tabel nedenfor.

Mosen der ligger øst for ejendommen, er både i 2014 og 2017 vurderet af Kommunen til, ikke at være særligt kvælstoffølsom. Der vurderes på baggrund af beregningerne at kravene til alle maksimale depositioner er overholdt.

Ejendommen ligger langt fra både kat. 1 og 2 natur. Det tætteste kat. 1 natur er en kransnålgesø der ligger mindst 1574 m fra ejendommen. Det kat. 2 naturområde der ligger tættest er et overdrev der ligger 4290 m fra ejendommen. Der er ikke lavet beregninger til ammoniakfølsom skov, da det vurderes at det ikke er nødvendigt da der ikke ligger en ammoniakfølsom skov indenfor 2000 m til ejendommen.

## Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **3783,3** (kg NH<sub>3</sub>-N/år)

Meremission (8 års-drift): **855,5** (kg NH<sub>3</sub>-N/år)

Meremission (nudrift): **1299,8** (kg NH<sub>3</sub>-N/år)

## Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Surt overdrev	Kategori 1	Ansøger	2	Mk	0,0	0,0	0,0
Klithede	Kategori 1	Ansøger	2	Mk	0,0	0,0	0,0
Kransnålealgesø	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,0	0,0	0,1
Kat. 2 Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Kat. 2 Hede Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Mose V	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,1	0,2
Eng NV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,3
Mose N	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,3	0,8
Mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,8	2,4	6,6

Beregningerne er hentet fra skema 206822 som regner med nyeste værdier for ammoniakemissionen fra staldene.

Beregningerne viser at kravet til den maximale totaldeposition i kategori 1 og 2 natur er overholdt og merdepositionen til ammoniakfølsomme naturområder også er overholdt.

### Internationalt beskyttede arter af planter og dyr (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivetets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er ifølge Holstebro kommune ved miljøgodkendelse i 2014 vurderet at de kunne tænkes at forekomme: småflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø, strandtudse, grøn kølleguldsmed og vandranke.

Kommunen vurderede på det tidspunkt, at udvidelsen ikke havde nogen væsentlig påvirkning på disse arter eller levesteder.

Det vurderes at vurderingen vil være den samme ved dette projekt.

### National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national-artsfredning.

Der er ikke registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg

## Biodiversitet – den danske rødliste

Danmark har via Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller er truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste.

der er ikke kendskab til arter på den danske rødliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr.




## Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtmissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §30 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Der er lavet lugtberegninger for produktionen på ejendommen for ansøgt drift, nudrift og seneste 8 års drift, se tabel. Disse viser en geneafstand på henholdsvis 365 m til byzone, 228 m til samlet bebyggelse og 102 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Det vurderes at der ikke skal regnes med kumulation med andre ejendommen.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Fjordvej 1	0	FMK	102	102	307,6	Ja
 Nørrevej 4	0	NY	253,8	228,4	1465,7	Ja
 Risvænget 23	0	NY	253,8	228,4	2169,7	Ja
 Stabyvej 18	0	NY	253,8	228,4	2308	Ja
 Den største Del, Staby	0	NY	383,8	364,6	1947	Ja

Lugtberegningerne viser, at genekriteriet er overholdt, og det vurderes derfor at det ansøgte ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

## Øvrige gener

I "håndbog om miljø og planlægning – bolig og erhverv i byerne" fra Skov og Naturstyrelsen, 2004 angives anbefalede mindste afstande mellem virksomheder og boliger for forskellige klasser. Klassifikationen er inddelt efter størrelse/type af virksomhed. Kvægbrug er i klasse 6, hvor afstanden sættes til minimum 300 m. Afstanden angiver hvilken afstand, der skønnes at være nødvendig mellem den pågældende virksomhed og boliger i et område for åben og lav boligbebyggelse, baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold. Med denne afstand er der rimelig sikkerhed for, at boligerne ikke udsættes for miljøgener.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er i denne sag en vægtet gennemsnitsafstand på 308 m og er således ikke indenfor den anbefalede afstand på de 300 m, som er angivet ovenfor.

Der forventes således ikke gener for naboer.

### **Støv**

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet.

Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Ejendommen ligger mere end 300 m fra naboer, det vurderes, derfor at produktionen ikke vil give ophav til støvgener uden for de nære områder omkring staldene.

### **Støj**

#### **Beskrivelse af støjkloder:**

Støj: Der er ikke mange støjkloder på ejendommen. Der kan dog forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder samt under malkningen. Støjen vil normalt kun kunne høres inde i bygningerne eller meget tæt på. Omkringboende vil normalt kun opleve støj i forbindelse med eksempelvis ensilering tæt på deres beboelser. Og ved transporter fra og til ejendommen.

#### **Indblæsning af foder:**

Der indblæses foder for hver 14. dag i fodersiloerne syd for den eksisterende stald og ca. hver anden måned i siloen mod gårdspladsen.

#### **Malkning:**

Der malkes to gange i døgnet mellem kl. 4.30-8.00 og igen kl. 15.30-19.00. Malkecentret ligger mod syd i den eksisterende kostald.

#### **Foderblanding:**

Foderblandingen foregår oftest mellem kl. 8.00 – 10.00. Det foregår oftest syd for bygningerne.

#### **Ensilering:**

Ensilering sker ca. 10 dage / år og foregår normalt i dagtimerne, hovedsageligt på hverdage. I spidsbelastningssituationer kan det ske i weekender og uden for normal arbejdstid. Udkørsel af husdyrgødning sker primært i forbindelse med forårsarbejdet og sker normalt på hverdage mellem 07.00 og 19.00. Der kan også forekomme transport i weekender og uden for normal arbejdstid. Det vurderes ikke, at naboerne i det daglige vil blive generet af støj fra bedriften. Dette vurderes ikke at ændrer sig fra nudrift og til ansøgt drift.

#### **Tiltag:**

Al kørsel uden for normal arbejdstid forsøges undgået.

De anbefalede mindsteafstande mellem husdyrbrug (kvæg) og nærmeste nabo er baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold. Jævnfør virksomhedsbeskrivelsen fra håndbog om Miljø og planlægning, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdelingen, 2004, anvendes en mindste afstand på 300 m til nabobeboelse.

Nærmeste nabobeboelse (Fjordvej 1) ligger ca. 265 m fra den nye stald. Da støjkloderne på ejendommen ligger længere væk end 300 m fra naboen vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gene for de omkringboende.

## Lys

Der vil være den nødvendige belysning for at kunne fodre og tilse dyrene. Dette er tændt højst 3-4 timer om dagen. Desuden er der nat-/vågebelysning i stalden . Belysningen styres via automatik.

Der er etableret få udendørs kørelamper som tændes i meget begrænsede perioder. Lamperne er placeret i gårdspladsen og syd for kostalden. Der vil ikke blive etableret lamper nord for den nye stald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne, da der er bevoksning og træer og bygninger der skærmer for lyset.

## Skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og god hygiejne samt ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluer: Flueplager forebygges ved brug af hyppig rengøring og brug af fluesnorer. Ejendommen drives økologisk så der er meget fokus på rengøring i staldanlægget. Desuden overdækkes dybstrøelsen straks det lægges på møddingspladsen.

Rotter: Tilstedeværelse af rotter kontaktes godkendt firma.

Det vurderes at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil være til gene for de omkringboende.

## Transport

Transporten fra og til ejendommen er for størstedelen foder, dyr og husdyrgødning. I vækstsæsonen er der endvidere et antal transporter til og fra de dyrkede arealer, Primært i forbindelse med ensilering af græs/majs og udbringning af husdyrgødning. Ved hjemtagning af kvierne vil der være væsentligt færre transporter med dyr til og fra ejendommen.

Antallet af transporter i nu og ansøgt drift:

Type	Nudrift	Ansøgt drift	Transportmiddel	Tidsrum
Brændstof	6	6	Lastbil	Man-fre.
Afhentning DAKA	Ca. 5-10	Ca. 5-10	Lastbil	Man-fre.
Tilskudsfoder	12	25	Lastbil	Man-fre.
Flytning af dyr	83	33***	Lastbil	Man-fre.
Grovfoder *	10	10	Traktor	Man-fre.
Fast møg *	4	4	Traktor	Man-fre.
Gylletransporter* Antal maks. hvis dyr på stald hele året	200	200	Traktor og vogn	Man-fre.
Mælk	365	182	Lastbil	Varierer
Ca. I alt**	685-690	465-470		

\* I spidsbelastningssituationer vil gyllekørsel og transport af grovfoder kunne ske uden for ovennævnte tidspunkter. Der vil, i den udstrækning det er muligt, blive taget hensyn til omkringboende. Gyllen udbringes pt. med 25 tons vogn.

Transporter i alt \*\* er ekskl. Hjemtransport af grovfoder fra marken, et antal der ikke er kendt og antallet af gylletransporter vil også være betydeligt mindre da hovedparten af dyrene på gyllestemer er på græs i sommerhalvåret.

\*\*\* Der vil være væsentligt færre transporter i ansøgt drift, da der ikke længere skal flyttes kvier og laves tilsyn med kvierne på en anden lokalitet.

I dag forpagtes arealer øst for Ulfborg, syd for Staby og vest for Husby. Arealerne tilføres husdyrgødning så der er allerede i dag transport med husdyrgødning nær disse byer. Efter 2019 vil disse

arealer ikke længere være forpagtet og der vil fremadrettet ikke være transporter nær de omkringliggende byer eller samlede bebyggelser.  
Det vurderes derfor at transporter til og fra ejendommen ikke vil påvirke omgivelserne væsentlig.

## Følgevirksomheder

### Brugen af naturressourcer

Husdyrbrugets energi, vand og olieforbrug i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabellen.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	100.000 -120.000 kWh	Ca. 100.000-120.000 kWh
Vand	8000 m <sup>3</sup>	Ca. 10.000 m <sup>3</sup>
Diesel	10-15.000 l	10-15.000 l

Der er forbrugt for 106.000 kWh i år 2017 jf. regnskab og det vurderes at der ikke vil anvendes yderligere ved at kvierne tages hjem. Vand anvendes primært til drikkevand og vask af malkeudstyr, maskiner og stalde.

Det vurderes, at forbruget af e, vand og olie ligger indenfor rammerne af hvad der må forventes i forhold til ansøgningens produktion. Det vurderes ligeledes, at øgningen ikke vil medføre en væsentlig ændring på miljøet.

Der er lavet energibesparende tiltag på mælketanken hvor der er pladekøler med genbrug af vand til drikkevand/ rengøring. Der er desuden sat energi besparende lys op i stalden.

Det vurderes derfor at brugen af naturressourcer sker på forsvarlig måde.

### Spildevand og restvand

Alt processpildevand fra driftsbygningerne både nye og gamle ledes til gylletank.

Restvand fra ensilagesiloerne og møddingsplads ledes via fortank til gyllebeholder.

Tagvand fra kostalden og den nye tilbygning ledes via tagrender til samlebrønd og videre til grøft (nedsivning).

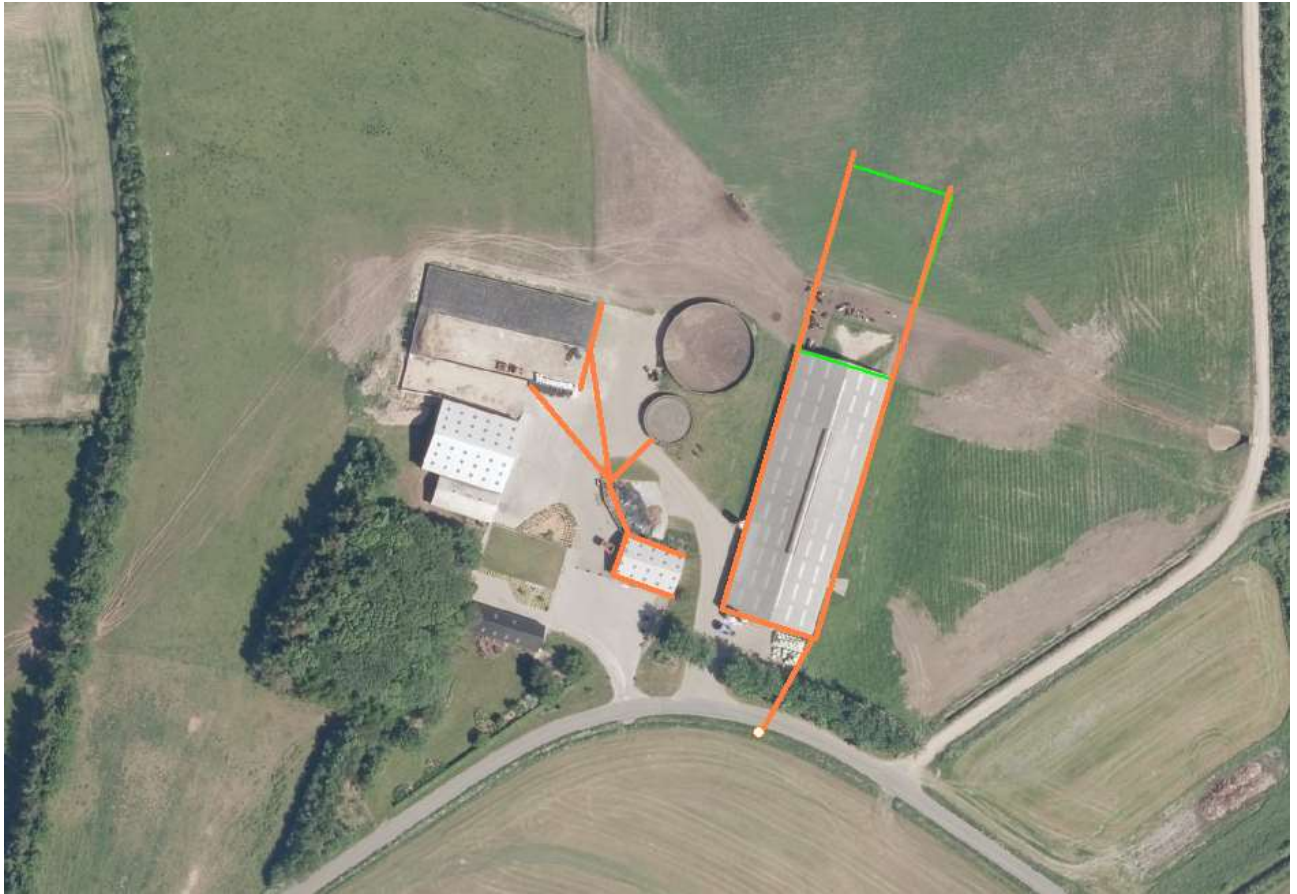
Tagvand fra maskinhus ledes til fortank

Tagvand fra de resterende bygninger ledes til faskiner.

Ingen sanitær spildevand fra produktionsbygninger.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.





Afløbsplan

## Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk indeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plastic-sække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.\*
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

\*Døde dyr afhentes af DAKA vest for kostalden. Her er der etableret en plads med spalter og som er overdækket. Pladsen er ikke synlig fra omgivelserne.

Kanyler og medicinrester afleveres til dyrlæge. Tom medicinemballage kommer i dagrenovation. Erhvervsaffald opbevares i container, som tømmes efter behov.

Spildolie afleveres tilbage til leverandørværksted, eller foretages på værksted. Der er derfor ikke dunke med spildolie eller oliefiltre på ejendommen.

Dieseltanken er placeret i maskinhus tanken er på 1200l. og etableret i 2013.

Rengøringsmiddel til vask af malkeum opbevares i tankrum, tom emballage kommer i container.

Alt affald afskaffes i henhold til kommunens regulativ. Det vurderes at håndteringen af affald og restprodukter sker på forsvarlig vis og at projektet ikke har påvirkninger på omgivelserne.

## Risici

### Redegørelse for mulige uheld

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som vil kunne medføre forøget forurening. De alvorligste uheld på landbrugsejendomme forekommer i forbindelse med udslip af gylle, olier, rengøringsmidler ved strømsvigt eller ved brand.

### Minimering af forurening:

**Gylle:** Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening. For at undgå uheld sker gyllepumpning under opsyn. Af andet der minimerer risikoen for uheld kan nævnes at gylletanken er placeret så bakkemanøvre i forbindelse med afhentning af gylle ikke er nødvendigt. Der er desuden etableret alarm på den store gylletank.

**Brand:** På ejendommen er der pulverslukker til mindre brande. Ved større brand tilkaldes brandvæsnet.

**Strømsvigt:** Ved strømsvigt har ejendommen mulighed for at låne nødgenerator.

**Olieudslip:** Hvor der håndteres olie og diesel vil der være potentiel risiko for forurening. For at minimere risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale (savsmuld), som findes i nærheden. Diesel opbevares i maskinhus. Der opbevares ikke spildolie/oliefiltre på ejendommen.

**Kemikalier:** Ejendommen er økologisk, der forefindes dog rengøringsmidler til vask af mælkeanlæg mm i tankrum i kostald.

**Medicin:** Der opbevares ikke medicin på ejendommen, da den drives økologisk.

### Minimering af gene:

Der bliver i forbindelse med miljøansøgningen udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen og planen vil løbende blive revideret. Beredskabsplan vil blive fulgt i forbindelse med uheld. Det vurderes at der er taget tilstrækkelig forholdsregler i tilfælde af uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af uheld og for at mindske risikoen for uheld.

## Egenkontrol

Miljø- og ressourcestyling bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Lovene pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

### Energi

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme stuehuset. Eller til opvarmning af brugsvand i stuehus.
- Der er installeret et CIP-anlæg til vask af malkestald og køletank. Dette anlæg reducerer forbruget af vand, rengøringsmidler og el.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

## Vand

- Der er installeret et CIP-anlæg til vask af malkestald og køletank. Dette anlæg reducerer forbruget af vand, rengøringsmidler og el.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til varme til kørerne.



## Management

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Alt affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften.
- Der opbevares ikke spildolie/eller oliefiltre på ejendommen
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Produktionsapparatet vedligeholdes jævnligt og der laves eftersyn 1 gang årligt.
- Gylletankene er tilmeldt 5/10 års beholderkontrol og de efterses årligt for revner og skader.
- Under den daglige arbejdsgang holdes der jævnligt øje med maskiners og installationers tilstand så der kan gribes ind før der sker uheld der kan være til skade for miljøet eller omgivelserne.

## Bedst tilgængelige teknik (BAT) – med henblik på reduktion af ammoniakemission

BAT-kravet er i ansøgningen ikke regnet efter de ammoniakemissionsværdier som er fastlagt i nyeste bekendtgørelse af 7/7 2018. Disse beregninger ses i skema 206822 i HG. Her er der regnet med nyeste normer. Beregningerne viser her at BAT-kravet er overholdt.

Jeg kan ikke forklare hvorfor at det oprindelige skema ikke regner med nyeste normer, da det er af tekniske karakter.

Samlet BAT beregning  			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	3361	422	3783
Faktisk emission (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	3361	422	3783
Forskel (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Den nye stald etableres som sengebåse med fast drænet gulv og velfærdsafdeling med dybstrøelse – hvilket er defineret som BAT.

## Fravalg af BAT-virkemidler

Kvæggylle danner naturligt et godt flydelag som forhindrer ammoniakfordampning. Teknologibladet for fastoverdækning af gyllebeholdere, viser i beregningerne at teltoverdækning koster ca. 195 kr pr. kg reduceret N inklusiv værdien sparet handelsgødning ved 250 DE. Teltdug er derfor ikke BAT og er fravalgt på gylletankene.

Forsuring er ikke muligt da husdyrholdet drives økologisk.

## **BAT-nitrat**

Miljøstyrelsen har i vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug fra maj 2011 redegjort for, hvorfor de vurderer, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i lovgivning.

Ansøger tilslutter sig Miljøstyrelsens vurdering.

## **BAT-fosfor**

Miljøstyrelsen har i vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug fra maj 2011 redegjort for at ophobning af fosfor i landbrugsjord er nedbragt i forbindelse med gennemførelsen af vandmiljøplanerne, og at fosforoverskuddet i marken er reduceret væsentligt siden 1980'erne. Hertil kommer, at der er mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de udbringingsarealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder.

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger,

Ansøger tilslutter sig Miljøstyrelsens vurdering.

## **BAT – fodringsstrategi**

Ansøgers redegørelse:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af overfladevand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Det vurderes at fodring på husdyrbruget lever op til BAT.

## **BAT- management**

Se under afsnittet med egenkontrol

Det vurderes at husdyrbruget lever op til BAT-kravet til management

## **BAT - Opbevaring af husdyrgødning**

- Fast husdyrgødning og dybstrøelse overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Dybstrøelse der er komposteret opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§ 8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på de eksisterende gylletanke for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen i de eksisterende tanke, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.

- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at de eksisterende tanke hvert 5/10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Det vurderes at husdyrbruget lever op til BAT-kravet for opbevaring af husdyrgødning.

## **BAT – udbringning af husdyrgødning**

Ansøgers redegørelse:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at:

- Udarbejde mark- og gødningsplaner
- At udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage
- Anvende lovlige udbringningsmetoder
- Nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 m fra sårbare naturområder.
- Nedfælde fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Overholde harmonikrav (kg N og P pr. ha)
- Etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform
- Ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende areal beliggende tættere end 20 m fra overfladevande
- Der skal være en 2 m ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb

Det vurderes at husdyrbruget lever op til BAT-kravet.

## **Alternative løsninger**

De alternative løsninger der foreligger er som at fortsætte som hidtil, dvs. at kvierne fortsat er på kviehotel.

Det vurderes at kviestalden ikke kan placeres anderledes på ejendommen.

## **Tiltag ved ophør**

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil stalde, gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort. Markstakke vil blive fjernet

Det vurderes at dette vil være tilstrækkeligt til at undgå forureningsfare.

## **Samlet vurdering af konsekvensrapporten**

Vi vurderer, at der kan meddeles tilladelse til husdyrbruget, da det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet. Husdyrbruget opfylder det gældende beskyttelsesniveau for ammoniak og lugt og vurderes ikke at påvirke omgivelser på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.